

Antoine de Saint-Exupéry

Der Klyn Fjyst

Antoine de Saint-Exupéry

Der Klyn Fjyšt

Antoine de Saint-Exupéry

Der Kiny Fjyšt

myta obrozła fum oötor

Der jyšty titl - *Le Petit Prince*

Ejwerlet fum Tiöma fum Döcker (Tymoteusz Król)
ån Joännå fum Måryńok-Jåcki (Joanna Maryniak)

S'gykrysuł fum åjband - Jüşja fum Biöetuł
(Justyna Majerska-Sznajder)

Ym projekt blyn dy obrozła fum öutor gybroüht.

© fjyr Wymysiöeryś fertolkyn fum Tiöma fum Döcker
(Tymoteusz Król) ån Joännå fum Måryńok-Jåcki
(Joanna Maryniak)

© fjyr Wymysiöeryś edycyj fum Centrum for Füşnan
ån Praktyk yr Kultüryša Wetercijung, 2019

ISBN: 978-83-63636-88-3

Finansjyt fur Fundacyj „Instytut *Artes Liberales*”

FUNDACJA
„INSTYTUT ARTES LIBERALES”

Dy roüsgiwewyn:
Centrum for Füşnan ån Praktyk yr Kultüryša Wetercijung
Tål „Artes Liberales”
Warsåwyšer Uniwersytet
Gyzełsoft „Wymysiöejyn”

Ośrodek Zaangażowanych Badań
nad Ciągłością Kulturową

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Stowarzyszenie
WILANOWIANIE

Warsåw - Wymysöü
2019

FJYR LEON WERTH

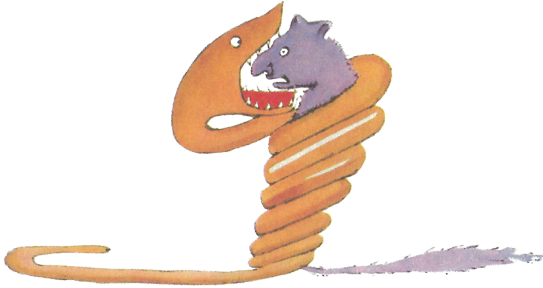
Kyndyn zuła mer fercájn, do'h ho dos bihła y ám grusa menća gydedykjyt. Yh ho á wihtikja oüswåg: dar grusy menć ej der besty gyśpon, wyła yh i ufer wełt ho gyhot. Yhy ho án andyn oüswåg: dar grusy menć kon bygrájfa ołys, zugiöe bihła fjy dy kyndyn. Yhy ho án dryta oüswåg. Dar grusy menć wönt y Frankrájh, wu's hyngjyt án froüzt. Ejm djef zájñ oüsgyhulfa. Wen oły di oüswåg ny głyngja, wyl yh dos bihła dedykjyn ym kynd, wo jyšter wiöe dar grusy menć. Oły grusy łöüt wün ámöl kyndyn (oder s'gydenkja ny hefa föna). Yh ferbeser füt mäj dedykácjy:

YM LEON WERTH

WI'Á WIÖE Á KLINER BÜW.

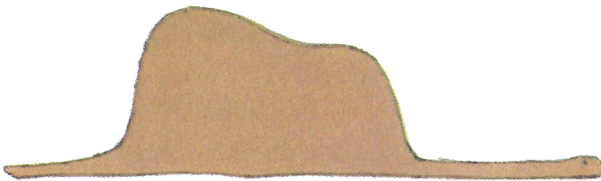
I

WI'H HOT ZÄHS JÜR, zoh yh ämöł ä wundersejn obroźła y äm bihła fum Ürpuś, wo his „Ejwerławty kistiöeryja”. S'štelt ä boäyter für, wo zy ślung ä roupfı. Dos ej ä kopi fum obroźła:

Ym bihła ziöet mä: „Dy boäytyn ślyngja jyr öpfer uf ämöł, ony koüyn. Nöhıta kynä zy zih mej ny rjyn än zy śłöfa diöh zähs mönda än cjen”.

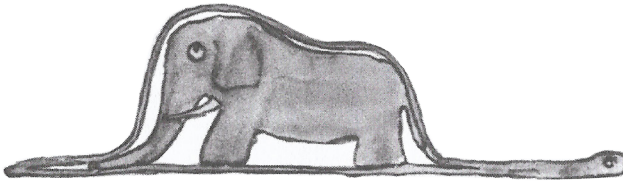
Derzänk kom's mer hefa fun wundermjera ym ränpuś äj, merhołw derkom yh cy dam, myt äm fiöerwikja bläjstift, mäj jyšt obroźła ufcymöła. Mäj obroźła numer 1 śouıt äzu öüs:

Yh wäz mäj ejwerkunst yn grusa łöüta än yh fret zy, op zy fu mem obroźła strah hota.

Zeį zięeta mer cyryk: „Fyrym zeld à kapelüşhüt imanda bygroüza?”.

Máj obrozła štelt kán kapelüşhüt für. S’štelt à boáyter für, wo’á fercjet án olifánt. Yhy mölt derfjyr s’ynwikjy fur boáyter, do dy grusa łóüt zuła’s bygrájfa. Zeį djefa inda hon hylf bym bygrájfa. Máj obrozła numer 2 wiöe ázu:

Dy grusa łóüt röta mer cü, dy obrozła myta cügymahta boáytytn ufer ząjt cy łón, án zih mejer myt geográfjy, gyšíht, ráhyn án gramatyk cy interesjyn. Ázu, wi’h hot záhs jür, hynderlis yh dy wyndelikjy mölerkarjer. Yh wiöe fu dam wággyfüt gywiöda diöh dos, do’s ym obrozła numer 1 án obrozła numer 2 s’ozan fałt. Dy grusa łóüt bygrájfa nymer nist ny zoüwer án dos köst dy kyndyn mi, wen zy zuła’á štąjd ofys fürten.

Yhy müst à andyn byrűf öskłóün, án yh łjyt mih öüs, mytum eroplan cy fjyn. Ejweron ufer wełt flug yh ábysła rym. Á dy geográfjy, derging zih mer zjyr, ys’s wűr. Yhy kund ufa jýsta öügabłyk Xina án Árizon underśájda. Dos ej nejtłik, wen’á yr nahtcąjt felöza ej.

Ázu hot yh y mem ława ferśidnikjys myta ferśidnikja ogyzana łóüt cy tün gyhot. Yhy ho łang byn grusa łóüt gylawt. Yhy zoh zy fu nöndum. Máj ozan fjyr zy wiöd diöh dos ny gryser.

Wi'h än menća trof, wo's mejh doüht, do'ä bygräjft, maht yh ufum än eksperiment myt mem numer 1 – obrozła, wo yh's inda byhiłd. Yh wułd wysa, op'ä f jy dy wūr bygryfa wiöe. Oder ä ziöet mer inda: „Dos ej ä kapelüşhüt”. Diöh dos ziöet yh cün'um äni fu kām boäyter, äni fun ürpyša äni fun pyša nist ny. Yhy štelt mih inda diöt rym, wo har mih bygräjfa kund. Yhy kuzt cünüm fu bryć, golf, polityk än bindln. Ä dar grusy menć wiöe fruł, do'ä höt än zyta fernynftikja menća kena gyłjyt.

II

ÄZU ŁAWT YH äłän, ony imanda, mytum wūr cy kuza, bocär cäj, wi's zih mer der eroplön höt hejngybröht ufer Saharwistäj, zähs jür y dam. Yhta höt zih hejngybröht y mem motor. Än diöh dos, do'h kån mehänikjer än ká pasażyn myt mer ny hot, fjetikt yh mih o cym priöebjyn, do'h öüsku, ganc äłän, myt dar śwjera ryhtnan. Dos wiöe fjyr mejh ä zah fum tut oba ława. Yhy hot nok uf aht tag s'woser cy trynkja.

Ä jyšta öwyt bej'h ufum zand äjgyšłöfa, toüzyt mäjłn fur bywönta ad. Yh hot mih mejer o, wi ä wagabund fum cyšliöena šejf ufum böłasyfla ym mytułsta fum Grusmjer. Štelt jüh für, wosfer ä wunder mejh hot, ym mügjafri, wen ä łahawaty, kliny štym mejh ufgywekt hot än zy ziöet:

– Feter..., möłt mer än barüš!

– Wos?

– Möłt mer än barüš...!

Yh šprung uf dy fis, wi wen s'water mejh het gytrofa. Nöhhta bywöšt yh mer dy öüga. Yhy šöüt cü. Än yh zoh ä klin menćła, ä ganc wyndelikjys, y mjyr myt ahtnan cüzan. Dos ej der besty öebrož fönum, wo yh'ä špyter ho gymaht. Nätjyrłik ej oder

máj obrozła hefa wingjer öetik owi der model. Yhy bej dos oder ny šylik. Mjyr hota dy grusa łöüt dy möterkarjer ogyłjyt, wi'h hot ząhs jür. Yhy ho mih nist ny gyłjyt möła, jok dy boáytyn, wo ząjn cü oba ufa.

Yhy šöüt oder uf di zah myta wunderkoülikja öüga. Ny fergast, do'h wiöe toüzyt májln fu ám bywönta regjon. Á máj klin menčła šöüt mer áni felün, áni dermjedyt, áni derhungyt, áni derdjyšyt, áni deršroka ny öüs. Á šöüt giöe ny öüs wi á kynd, wo zih höt felün ym mytułsta fu ár wistáj, toüzyt májln fu ám bywönta regjon. Wi'h šun tús yhta ziöen, ziöet yh cünun:

– Oder... wos mahsty dö?

Án har ziöet mer derzánk ganc myłd, s'ander möł, á zjyr wihtikjy zah:

– Feter..., möłt mer án barüš...

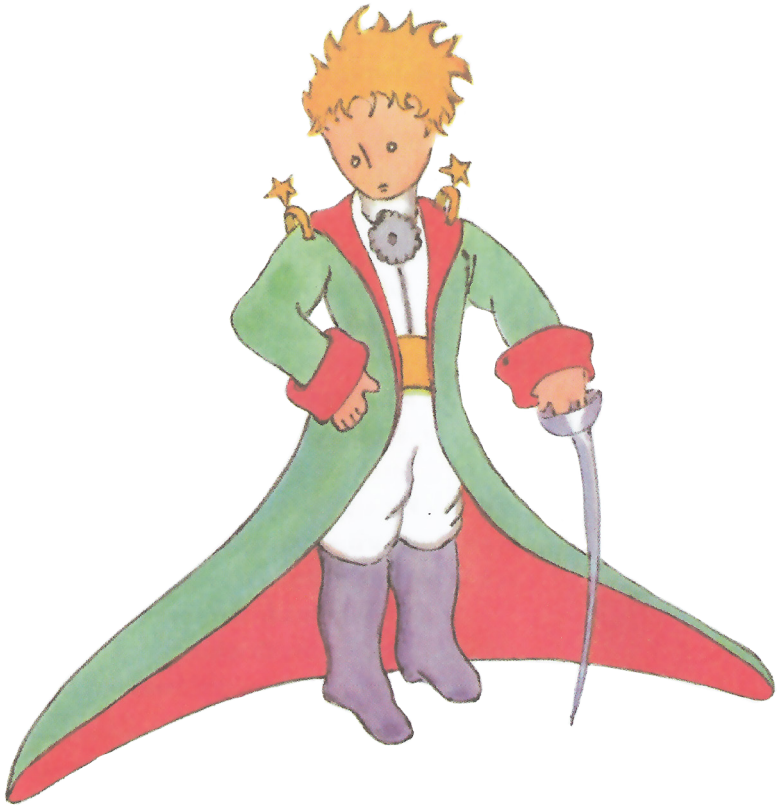
Wen dy gyhájmy kájt ej cy cüdryklik, do tiöe má giöe ny átkán ząjn. Dos šöüt ju ganc wyndelik öüs, á toüzyt májln fu oła bywönta jytyt, án yr nzyyhjerkájt fjym tut, cug yh roüs fum dibzak á kiöet papjyr án á fader. Oder derzánk kom's mer áj, do'h ym másta hot gyłjyt geográfyj, gyšiht, ráhyn án gramatyk án yh ziöet ym klina menčła (ábysła troürik), do'h ny kon möła. Á ziöet mer cyryk:

– S'šot ju nist ny. Möłt mer án barüš.

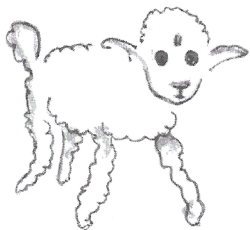
Wál yh hot ni bocy dar cájt kán barüš ny gymöłt, möłt yh jum ás fu cwe obrozła, wo'h kund möła. Dos mytum cügyšłosa boá. Mejh hot á grus wunder, wi'h hüt s'klin menčła y mjyr cyrykziöen:

– Ná!, ná! Yh wył kán olifánt yr boáyter. Dy boáyter ej zjyr nybezpječnik, á der olifánt ej štusnik. By mjyr ej wing płoc. Yh djef hon án barüš. Möłt mer án barüš.

No to yh ho'á gymöłt.

Dos ej der besty öebroz fönum, wo yh'á špyter ho gymaht.

À zoh myt ahtnan cü, à nöhta:
– Nà! Dar ej šun zjyr krank. Maht mer àn noüa.

Yh ho àn zyta gymölt. Mäj gyšpon łajt cün mer šejn cü, myt àjzan.

– Dy zist... dos ej kà barüš. Dos ej à bök. À höt hjenyn...

Yhy ho mäj obrozła ufs nojy gymaht. Oder s'wiöd ogyštusa, wi dy łecta:

– Dar ej cy ołd. Yh wył àn barüš, wo'à wyt łang ława.

Diöh dos, do mer dy gydułd fałt, wàł yh mih fjydyt, do'h zo ofanga men motor cy demontjyn, cājhnjt yh dos obrozła, àn yh wüf:

– Dos ej à kastła. Der barüš, wo dy'à wyłst ej ynwik.

Oder mejh hot à wunder, wi'h

zoh s'moüł fu mem junga ryhter ufłoühta.

– Grod àzu wułd yh'a! Štüdjysty, do dar barüš wyt djefa hon hefa groz?

– Fyrym?

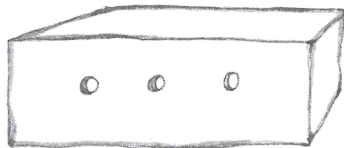
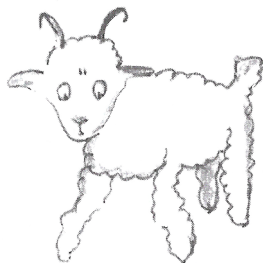
– Wàł's ben mer zjyr wing płoc ej.

– Dos glengt byštymt. Yhy go der à ganc klina barüš.

À nägt kàm obrozła zäj hiöet.

– À ej ju ny àzu klin... No zejh jok! À ej àdšłöfa...

Àn àzu łjyt yh à Klina Fjyšt kena.

III

YH DIÖFT HON hefa cajt, wäl yh uf dos kom, fu wu'ä roüsstömt. Mejh douht's, do der Kliny Fjyßt, wo mejh hefa ejwerfret, mäj fröga ny höt gyhüt. Dos wün cüfelikjy wjytyn, wo mer ofys ämalik byliöeha. Wi'ä zoh s'jysty möl mäj eroplan (yh wa men eroplan ny ufmöla, dos obrozla wje zäjn fjyr mejh cy śwjer), fret'ä:

– Vos ej dos, je zah diöt?

– Dos ej ká zah. Dos ftoügt rym. Dos ej ä eroplan. Dos ej mäj eroplan.

Än yh wiöe stułc fu dam, do'h'um dos ziöet, do'h rymflug. No do rüf'ä:

– Vos kuzt dü? Dü byst fum hymuł rogyfoła!

– Ju – ziöet yh gyhałda.

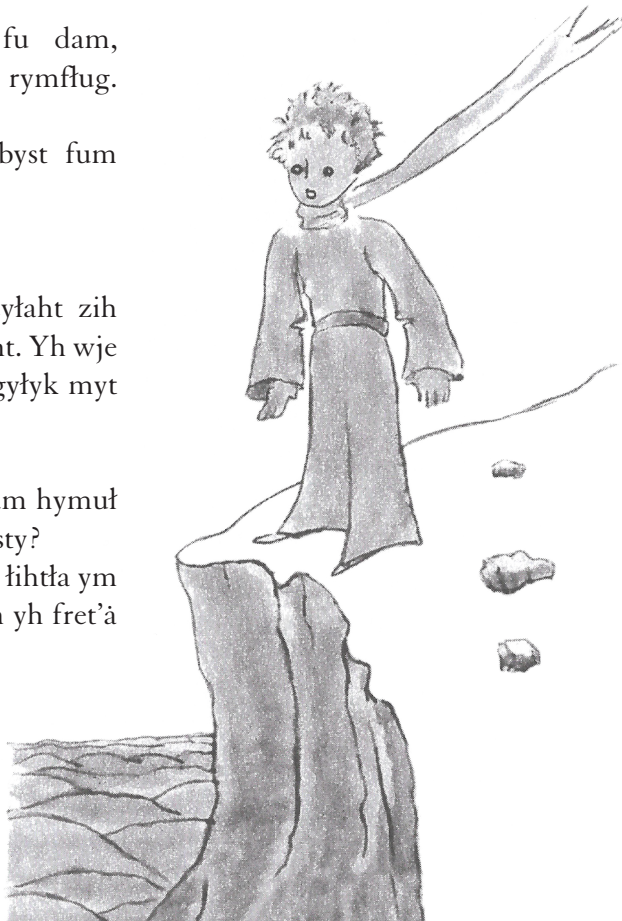
– Äh!, dos ej łahawat...

Än der Kliny Fjyßt cyłaht zih zjyr šejn, wo mejh derjyht. Yh wje weła, do dy łöüt mäj ungylyk myt ahtnan traktjyn.

Nöhta wüf'ä cü:

– No do dy štomst öü fum hymuł roüs. Fu wyłer planet bysty?

Y dar wäjł derzoh yh ä lihta ym gyhájma fu zem zäjn, än yh fret'ä gryhta:

- Štomsty ju fu år andyn planet?
- Oder har hõt zih ny gymált. Á go mytum hiöet gyhałda cü, wi'á y mem eroplan cüzoh.
- Dos ej wūr, do dy myt dam ny wyst zájñ kuma fu zjyr wájtum.
- Áñ'á zunk y á łang cytriöema. Nöhta, wi'á men barüs fum dibzak roüsnom, füng'á o záj śacła diöhcymedytjyn.

Štełter jüh für, wosfer á wunder mejh hot diöh dos hołpziöen fun andyn planeta. Yh kymyt mih, yht mejer fu dam cy derwiöera:

- Fu wun štomsty roüs, mäj klin menćła? Wu ej dos „by djyr“? Wu wyłsty men barüs mytnama?
- Á ziöet mer nöm štylüšikja medytjyn.
- Dos, wo ej güt, ym kašćła, wo dy mer hõt gan, do's s'nahts wyt zájñ fjyrum á hytła.
- Fráñik. Á wen dy wyst gyhühja, yh wa der gan öü á štrang, do dy'á ym tag zost obynda án á nála.
- S'šoüt öüs, do di propozycyj á Klina Fjyšt hot deršroka:
- Obynda? Dos ej wyndelik.
- Oder wen dy'á ny wyst obynda, wyt'á jynta gejn, oba wyt'á zih feljyn...
- Á mäj fráñnd füng wejder o cy łaha:
- Oder wu zo'á gejn?
- Jyntwun. Głájh byfür...
- Derzánk ziöet der Kliny Fjyšt wihtik:
- Oder s'šot ju nist ny, by mjyr ej wing płoc!
- Áñ, myt ábysła melánholi, s'kon mejgłih zájñ, ziöet'á cü:
- Głájh byfür kon má ny gejn cy wájt.

IV

YH HO DIÖH dos derwiöert á ander wihtikjy zah, dos, do zäj hamytplanet wiöe ny hefa gryser owi á hyt!

Dos kund mih ny wundyn. Yhy wöst güt, do hyndyn grusa planeta owi Ad, Jüpiter, Mars, Wenus, wyły wiöda gytoüft, gyt's hundyta fu andyn, wyły zäjn miöehysmöł ázu klin, do má zy koüm ny derzit diöh á teleskop. Wen der ástromon ány föna ufdekt, tiöeft'á zy „0“. Á nent zy cym bájšpil: „Asteroid 3251“.

Yhy ho wihtikjy bywájza cy gliöen, do dy planet, fu wyter der

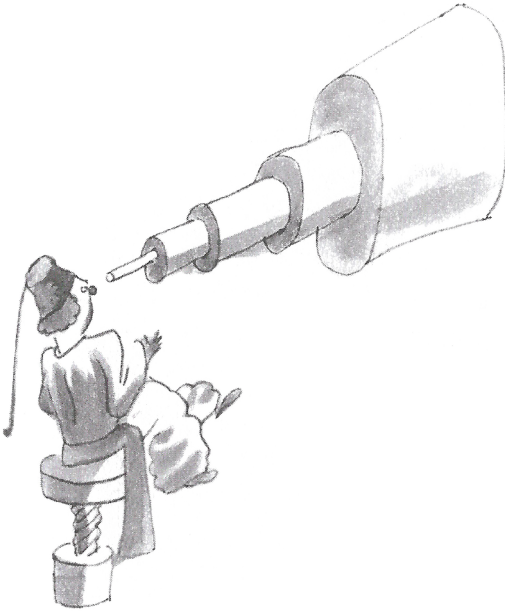
Kliny Fjyšt roüsstompt, hást „Asteroid B612“.

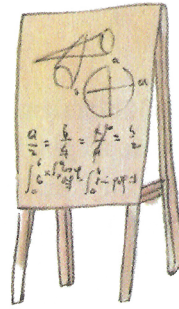
Di Asteroid blá derzan olđyšt ym 1909 diöh á teleskop diöh á tjkjyša ástromon.

Derzánk maht'á á grusy demonstrácjy fu zemoü smytułn ufum Cwyšatendyša Ástronomyj-kongres.

Oder nimyd höt'um ny gygliöet, diöh dos, wi'á wiöe ogycün. Dy grusa loüt zäjn ázu.

Ufs gylık fjys ozan fur Asteroid B612, á tjkjyšer

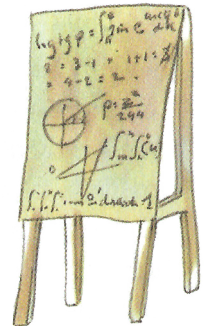
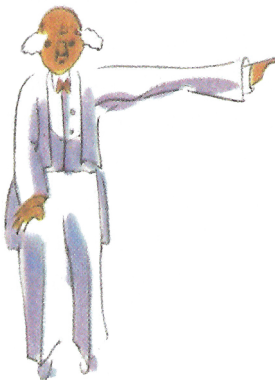

diktator his zäj fulk under tutštröf, zih yłropejyś ocycin. Der Ästromon maht zäj demonstrácýj ym 1920 jür ufs nojy, y ám zjyr feśa ocug. Än dos möł oty wün mytum änik.

Wen yh jüh ziöet di klina kàjta fur Asteroid B612 än wen

yh jüh jyr numer wetergo, to diöh dy grusa łöüt. Dy grusa łöüt hon gan cifyn. Wen der jüh ziöet fu ám noja gyśpon, zy fren jüh nymer ny ym dos, wos ym wihtiksta ej. Zy ziöen nymer ny: „Wosfer à śtym höt'ä? Wosfer špejła höt'ä gan? Kłöüt'ä mulkjadrymułn cyzoma?“. Zy fren jüh: „Wifuł jür höt'ä? Wifuł bridyn höt'ä? Wifuł wánt'ä? Wifuł gywynt zäj foter?“. Jok nö dam štüdjyn zy, do zy'ä kena. Wen der ziöet yn grusa łöüt: „Yh zoh à šejny hyt fu błaħruta cigln myta geránja yn festyn än toüa ufum dah...“ zej kynä'ä di hyt ny füršteła. Mä djef'ä ziöen: „Yh zoh à hyt fjyr hundyt toüzyt franka“. Do wan zy ufrüfa: „O, wi šejn!“.

No do wen der'ä ziöet: „Ä bywäjz uf dos, do der Kliny Fjyšt höt gyistnjät, ej dos, do'ä wiöe prehtüśik, do'ä höt gýłaht än do'ä wułd hon än barüś. Wen mä wył än barüś, do ej dos à bywäjz uf

dos, do'á istnjät“. Zej wan šytuŕn myta aksuŕn án zy wan jüh kyndiš traktjyn! Oder wen der'á ziöet: „Dy planet fu wyŕer'á roüsštómp, ej dy Asteroid B 612“, zej wan ghöen án zy wan jüh gan rü myt zen fröga. Ázu zájn zy šun. Má djef cün'á ká frejwuŕ fjyr dos ny hon. Wájŕ dy kyndyn müsa uf dy grusa ŀöüt ájzan nama.

Wjyr, wo wer wysa, ym wos zih s'ŕawa dryt, ájzyn yns ny yms hefa fren. Di kistiöeryj het yh öü ŕiwer wi á wundermjer ogyfanga. Yh kynd ju hon gyziöet: „S'wiöe ámöŕ á kliner Fjyšt, wo'á ŕawt uf ár planet, wo wiöe ny hefa gryser wi har zoüwer, án'á diöft hon á gyšpon.“ Derzánk wjyn zy's ŕiwer hjyn di, wo s'ŕawa fjy dy wür bygrájfa.

Yhy wje ny weŕa, do má máj biŕŕa fjyr yht cy ŕájhtys höt. S'ferdroüst mih, wen yh di gydanka dercyŕ. S'ej eta šun záhs jür ferhejn, wi máj gyšpon myt zem barüs fütcug. Yhy fercyŕ's ym másta ym dos, do'h's ny fergas. Bo s'ej trouirik, án gyšpon cy fergasa. Oder án gyšpon höt ny ider gyhot. Án yh weŕd zu ny wada, wi dy grusa ŀöüt, wo zy zih mytacifyn interesjyn. Ákurat diöh dos ho'h mer á fiöerwakastŕa án á piöer blájštifta gyköüft.

S'ej ju šwjer, y men jün wejder cy möŕa ocyfanga. Nö mej, wen'á ni ny hot gypriöebjyt nist ny cy möŕa, ok á cügyšŕosan án ufgyšŕosan boäyter wi'á hot gyhot záhs jür. Fráŕik wyŕ yh dy portreta wi ym gynöüsta ánöhmöŕa. Oder yh kon dos ny wysa, op yh dos wa derkrija. Á obrozŕa gŕyngt, á ander amst šun mej ny. Öü yr grys jer yh mih ju. Ámöŕ ej der Kliny Fjyšt cy grus. Ámöŕ ej'á wejder cy klin. Án myta fiöerwa fu zen ŕŕák fercwájwuŕ yh öü. Zu postáréa'h ámöŕ beser, ámöŕ šŕáhter. Öü byn wihtikja klinikájta jer yh mih byštymt. Oder fjyr dos djef'á mer hon ká frejwuŕ. Máj gyšpon höt my's ni ny fürgyŕet. Ejn douht's

gywys, do yhy har bej. Oder yhy kon ju füt ny zu wi har, à barüs diöh à kosta oüszan. Do bej'h fyläjht äbysła wi dy grusa łöüt. Yhy mü öld zäjn gywiöda.

V

IDA TAG DERWÖST yh yhta nojys fu zer welt, fu zem wägfiöen, fu zer rüz. Zäj gydanka köma ämafik än diöh cüfoł. Zu kom yh à dryta tag ufa dramat fum baobab. Oü dos ej dank barüs gyśan, bo der Kliny Fjyšt höt mih zu gyłik gyfret, wi wen'à štioek fercwäjwułt het:

– Ä barüs fryst gan štroüh, ys's ny wür?

– Ju,s'ej wür.

– O, do bej'h oder fruw!

Yhy ho ny ganc bygryfa, fyrym's zu wihtik wiöe, do dy barüśa kliny štroüh frasa. Oder der Kliny Fjyšt höt äcügyziöet:

– Do frasa zy oü baobaba?

Yhy ho's ym Klina Fjyšta fürgyłet, do dy baobaba kà štroüh ny zäjn, ok zy zäjn kjihagrus. Oü wen'à à gancy had fun olifanta het mytgybröht mytum, wjyn zy ju ny postarcän à baobab ufcyfrasa.

Wi'à mäj gydanka fun olifanta gyhüt höt, füng'à o cy łaha:

– Fyläjht zefd mą zy äner ufa andyn šteła...

Oder gryhta ej'à ufs gyśäjty kuma:

– Wäl dy baobaba grus wahsa, zäjñ zy nö klin.
– Dos ej wūr! Oder fyrym wyłsty, do däj barüs kliny baobaba uffryst?

Ä ziöet mer cyryk:

– S'ej güť, lö's. Ä ziöet's grod zu, wi wen dos dy gywynłiksty zah ufer wełt wje zäjñ. Mejh höť's oder gyknüt yr zejł, di zah cy ferštejn.

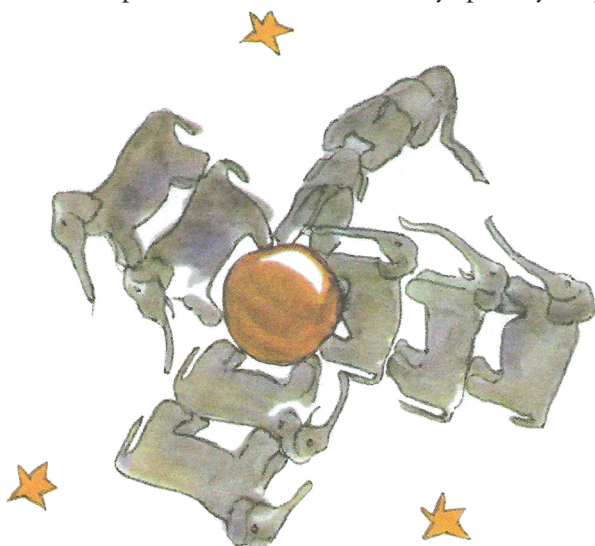
Fjy dy wūr go's ufer planet fum Klina Fjyšta, wi uf oła planeta, güty fłanca än šodnikjy fłanca. Äñ diöh dos oü güty kjenła fun güta fłanca än šodnikjy kjenła fun šodnikja fłanca. Kjenła zäjñ oder ungyzan. Zy šłöfa hynderłystik yr ad, wäl's y äm gyfelt ufcykäjma. Do's cyšpełť än štrekt zih šmy kār zun ätkän, myť äm fajna, štyła štenguł. Wen's ä štenguł fum riwła oba ruza ej, kon'ä's löñ wahsa, wi's wył. Oder wen's gejt ym ä šodnikjy fłanc, mu mä's šun oüz käjñ oüsräjsa. S'wün feršidnikjy groüzłikjy kjenła ufer planet fum Klina Fjyšta... Dos wün kjenła fun baobaba. Zy löga ejweron ufum planetböđum. Äñ wen's cy špöt wyt zäjñ, wyt'ä ä baobabboüm

mej ny roüskyna.

Ä cyštrekt zih ufer ganca planet än'ä štyht zy myť zen wücułñ diöh.

Äñ wen dy planet ej cy klin, än cy hefa baobaba wahsa ufer, kon zy zih ufšprengja.

– Dos ej ä frög fu dycyplin – fercyłť mer der Kliny Fjyšt špyter.

– Wen dy dáj mügjarymgycela fjetik höst, müsty gryhta ofanga dáj planet ymcygejn. S’baobabkroütik djef’á gryhta roüscin, wál má’s fum ruzakroütik kon underšájda. Wen zy klin zájñ, kon má zy giöe underšájda. Di at köst hefa mi, oder di ej ju lájht.

Ämöl höt'ä mer cügyröt, do'h ä šejn obrozła fu dam zo maha, do dy kyndyn y mer hamyt oü dos bygrájfa wjyn.

– Wen zy jynt ämöl oüswandyn – ziöet'ä mer – Kynda zy dos nytikja. Wen mä zäj at oü ämöl zu zäjn łyt, wi zy ej, ys's ká problem. Oder by äm baobab kymt dos inda ufs śláhty. Yh kant ämöl ä planet, uf wyłer ä foułpetc höt gyławt. Ä höt dráj štengułn kroütik ferzan...

Än zu mölt'ä di planet, wi zy mer der Kliny Fjyšt höt byšrejwa. Yhy bej dos ny, zu morályś cy kuza. Oder di ungywyskájta, di dy baobaba tün kyná, zäjz zu unbykant, än dy ungywyskájta uf är asteroid zäjz zu fest, do yh mih dos möł fu dam ohon zo gyłuzá. Wegja dam kuz yh: Kyndyn! Gat'üh öbaht fjyn baobaba!

Do mäj gyšpona zih fu dar ungywyskájzt byhita zeła, wo zy y jyn än y mjyr dret, ho'h ju zjyr łang ejwer mem obrozła gyat. Dy łjyr, di yh by dam ga, ej ju ofys wat. Jyr fret'üh fylájht: Fyrym zäjz y dam bihła ká ander zu öetikjy obrozła hyna, wi di fun baobaba? Dos ej ju łájht cyrykcyziöen: Yh ho's gypriöebjyt, oder s'wułd mer ny głyngja. Wi'h dy baobaba möłt, ho'h ä zyty grusy wihtikkájzt gýspüt, do's mih byrüt.

VI

JU, KLINER FJYŠT! Štyklawäjz kom yh uf däj klin, medytjynful ława. Łangy cajt ferbłyn nok dy myłda zunaundergeng. Yhy kom uf dos à dryta tag s'mügjys, wy dy mer höst gyziöet:

– Yh łiw zunaundergeng. Gejwer že yns à zunaundergang ošoün.

– Wjyr müsa oder nö hiöera.

– Hiöera uf wos?

– Hiöera, wål dy zun undergejt.

Ufs jyšty oügabyłk hot dih ju wunder, oder füt hösty špyter

fu djyr zoüwer gyläht. Än dy höst cy mjyr gyziöet:

– Mehtings inda, do'h bej dyham!

Fjy dy wÜR. Dos ej ju wyslik, do y Frankräjh dy zun unddergejt, wen's y Ameryk ej mytag. Wen'a diöt ä ym zunaundergang wyl cüsoün, myht mä y är minüt uf Frankräjh fligja. Oder ufs grusy ungytyk ej Frankräjh hefa cy wäjt. Oder uf der klina planet djefsty nok den šymul äbysla weter cöwa. Do kyndsty cüzan wi's fynster wjyd, wen dy jok wełdst.

– Än tag zoh yh ä zunaundergang dräjänfjycik möł!

Än äbysla špyter hösty cügyziöet:

– Dy wäst ju, wen mä zjyr trouirik ej, höt mä zunaundergeng ym hacta.

– Ym tag fun dräjänfjycik möł, wiöesty ekstra trouirik?

Uf dos höt der Kliny Fjyšt nist ny cyrykgyziöet.

VII

Ä FYNFTA TAG hülf mer wejder der barüs ä weter gyhäjmy käjť fum ława fum Klina Fjyšta cy derkrigja. Gyłik, ony nist fret'ä mih, wi wen'ä wje dy früht fu är łang diöhštüdjyta züg roräjsa.

– Ä barüs, wen'ä kroütik fryst, fryst'ä öü blimłä?

– Ä barüs fryst ołys uf, wo'ä zit.

– Öü djenynikjy blimłä?

– Ju, öü djenynikjy blimłä.

– No do uf wos zäjñ dy djenyn?

Yh ho's ny gywöst. Yh hot grod fejl cy tün, bo'h wulđ ä käjť, wo štekja blä, fu mem motor roüsnama. S'tüt mer zjyr bang, mäj awaryj wiöd mer wo ämöł sträšnikjer än s'słähsty wiöe,

do māj trynkwoser wo amōł wingjer wiöd.

– Uf wos zājn dy djenyn?

Der Kliny Fjyšt fergos ni ká frög, wen'á zy gyšteft hōt. Yhy wiöe myta gydanka ganc by mem kájl'án yh ziöet'um málajht-wos cyzoma.

– Dy djenyn zājn giöe uf nist, dos ej á rány átkánikkájt fun blimła!

– O!

Nö ár wájl' hōt'á dercjynt cün mer gyziöet:

– Yhy gliöe der ny! Blimła zājn šwah. Zy zājn łajhtgłöuwik. Zy wjen zih wi zy kyná. Zy gliöen, do zy myta djenyn wágsiöehja.

Yhy blá štył zyca. Y dar wájl' kom's mer áj: Wen yh dan kájl' eta grod ny krig, mü'h'á myt ám homer noüššlön. Do underbroh mer der Kliny Fjyšt wejder māj medytjyn:

– Gliöesty würik, do dy blimła...

– Ju ná. Yhy gliöe nist. Yhy ho's nok zu gyziöet. Yhy ho grod wihtikjer zaha cy tün!

Á zoh mer scüdat cü.

– Wihtikjer zaha!

Á zoh mer cü, wi'h mih myt mem homer yr hand án myta šwiöeca, byšmjeta fyngjyn ejwer yhta tökt, wo'á's fjyr yht šenklikjys mü hon gyhot.

– Dy kuzt ju wi dy grusa łöüt!

Dos maht mer ábysła šand. Underbiöemt ziöet'á mer ácü:

– Dy ferdryst ołys. Dy mahst oły duł!

Á wiöe fjy dy wüer dercjynt. Á šötułt záj gyłdera, gydryty löda ym wynd.

– Yhy ken á planet, uf wyłer ławt á hjer, wo'á ej rut ufum gzyzht. Á hōt nö ká blimła ny gyriht. Á hōt nö ni ká štamła ny gyzan. Á hōt nö ni nimanda ny gyliwt. Ni hōt'á nist andyštys ny gymaht, ok gyráhyt. Án ida tag ziöet'á wi dü: yhy bej

à ogyzoner kłop! Yhy bej à ogyzaner kłop! Fu łóüter stułc
wiöe'á sun ganc ogykwuła. Oder dos ej ká kłop, dos ej à pyłc!

– Vos ej'á?

– Á śwamppyłc.

Der Klíny Fjyšt krigt gafer fum cün.

– Fu milona jün wahsa yn błimła djenyn. Fu milona jün wada
dy błimła zuwizu fun barüsa ufgyfrasa. Án fjyr dejh ys's ny
wihtik, wen'á uf dos wje weła kuma, cy wos zy zih zu mynikja,

do's'á djenyn wahsa,

wen zy uf nist ny

tejgja? Yr ślaht cwy-

śa barüsa án błimła

wi ny wihtik? Ej dos

ny gynoü zu ogyzan

án wihtik wi s'ráhyn

fum ufgykwuła, ru-

ta kłopa? Án wen yh

à błimła ken, wo's

áłán ej ufer wełt,

wo's zystwun njynt

ny gyt, nok uf mājner

planet, án wen ámöl

s'müggjys à kliner

barüs dos błimła myt

ám áncikja byśta un-

gywys ofjetikja wyt,

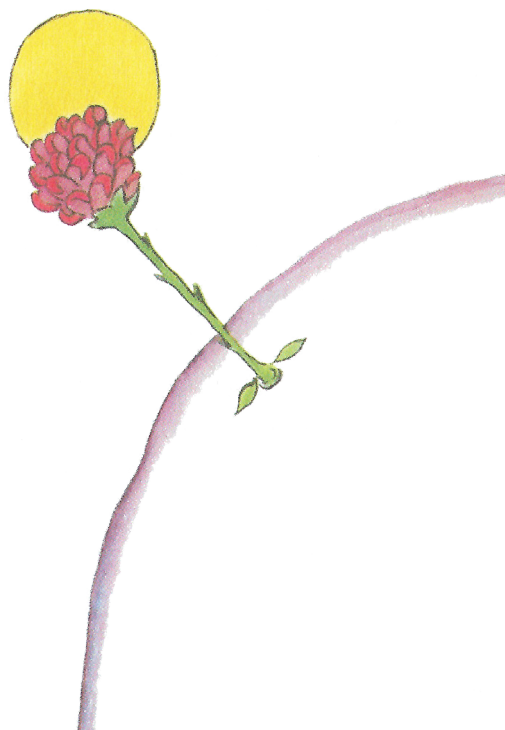
ys's füt ny wihtik?

Á wiöd rut án'á

kuzt weter:

– Wen imyd à błimła

höt łiw, wo's nok

ámöł gyt uf oły milona än milona śtam, do maht's än gyłyklik, nok wen'á y ejm cüsoüt. Do fret'á zih: Máj blimła ej jynt diöt hesa. Wen der barüs oder dos blimła uffryst, do dynkt's'än, do oły śtam ferśwynda! Än dos zuł ny wihtik zäjñ?

Ä kund nist mej ny ziöen, bo uf ámöł cyzoüwyt'á zih yn wosertropa. S'wiöe naht gywiöda. Yhy łet máj gycojg uf dy zäjñ. Men homer, men kájł, düst än tut wün mer ánik. S'wiöe uf ám śtam, uf ár planet, uf mer planet, ufer Ad, uf wyłer áner y ám Klina Fjyśta mü hon oüsgyhułfa. Yhy nom'á y dy henda. Yhy wánt'á. Yhy ziöet: S'blimła, wo dy's łiwst, ej ny ungywys. Yhy möł der á fraskiöb fjy den barüs. Yhy wa der fjy dáj blimła á coün möła... yh...

Yhy wöst ny, wo yh weter zułd ziöen. Yhy wiöd ju ganc duł. Yhy wöst ny, wi'h mih cünum kund derkrigja. S'ej fuł fun ghyájma kájta, s'łand fun wosertropa.

VIII

BAŁD MAHT YH mih myt dam blimła bykant. S'wün śun inda ufer planet fum Klina Fjyśta blimła, zjyr gywynłikjy blimła myt jok ám kranc fun płacta. Zy diöfta hon ká płoc än zy ferhyndyta nimanda. Zy wühsa ámöł ym groz uf än zy ferśwunda ym öwyt wejder. Oder dos ány ej än tag oüsgyśosa fu ám kjenła, wo's warás fu wu wiöe kuma, än der Kliny Fjyśt höt y dam kájñ, wo'á ganc andyśt wiöe wi dy ander kájma, zjyr gynöü cügyzan. S'kynd á noüy öet fum

baobab zäjñ. Oder śun bałd hüt dos kroütik uf cy wahsa än füng o, ä blimła ufcybrenġja. Der Kliny Fjyšt śpüt, wi'ä ym ufwahsa fu är ogriöemnikja knösp cüzoh, do ä wunderśejny öüsüht föner roüsgejn wyt. Oder s'Blimła wułd gywynłik ny ufjhjn, bräter cy wada. Zäj śejnhäjť räjft bywjet y jer grina jam. S'höt zäj fiöerwa myt öbaht öüsgykłöüt. S'brät zih ämałik, s'šteft zäj blimłapłacła äs hynderum andum. Ejs wułd ny zu cyknytyt ufgejn wi dy myłihtypła. Ejs wułd nok ym fuła glanc fu jyr śejnhäjť uf dy wełt kuma. Hej! Ejs wułd śejñ zäjñ! Zäj gyhäjñ rymgycela toüyt tagałang. Äñ ämöl s'müġjys, ġrod bym zunaufgang, dakt's zih uf.

Äñ ejs, wo's zu akurat ġyat hot, ġant än ziöet:

– Ah! Yhy ho mih ġrod ufgywekt. S'ej mer ład, yhy bej ä wüerer śöüzuł.

Der Kliny Fjyšt kund zen wunder ny ufhałda:

– Wi śejñ dy byst!

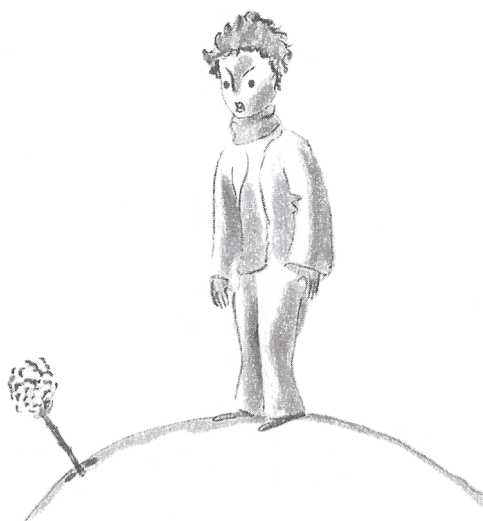
– Ny wüer? – ziöet s'Blimła śtyłnik – Äñ yh bej ġrod y dar cajt ġybün wi dy zun.

Der Kliny Fjyšt ej ġryht uf dos kuma, do's ny cy ġyhałda wiöe, oder s'wiöe äzu interesäntyś.

– Yh śtüdġy, mā djef eta ufa müġja asa – kuzt's füt – Wen der zu ġüt wġjn zäjñ, fu mjyr cy denġja.

Do wiöd der Kliny Fjyšt rut, bröht'ä fryś woser än'ä underġus s'blimła.

Zu knüt's'ä würik bałd myt zer ġrusa hjerśoftikkajt.

Än tag cym bajšpil kuzt's
fu zen fjyr djenyn än's
ziöet cym Klina Fjyšta.

– Di kynä ļajht kuma, dy
tigyn, myt jyr pazyryn!

– S'gyt kã tigyn uf mer
planet ny – ziöet'um der
Kliny Fjyšt cyryk – Dy
tigyn frasa ju kã groz.

– Yhy bej kã groz –
ziöet'um s'Blimļa y zis-
um tün cyryk

– Fercãjt mer...

– Fun tigyn fjet yh mih

ny, oder yhy ho strah fum diöhcug. Hoter kã parawan?

Strah fum diöhcug? Dos ej ny ganc gylyklik fjyr ä flanc. –
döht der Kliny Fjyšt – Dos Blimļa ferļangt ju fejļ...

– S'nahts müster mih bywjen. S'ej ju zjyr kaļd ben'üh dyham.
S'ej ny güt cügyšteft. Diöt, fu wun yh roušstom...

Do underbroh's'um zöüwer. Ejs kom öüz ä kjenļa. S'kund
nist fun andyn weļta ny wysa.

Rokuma, do's by äm zyta
ļajhta ļöügjyn wiöe gykrigt,
höt's cwe oba drãj möļ gyhüst,
do's ä Klina Fjyšta wãgšlyt.

– Der parawan?

– Yhy wuļd grod nöhum gejn,
oder yh ho diöh ojer gykuz
ferzoümt.

Do hüst's nö ämöļ šmy än's
wuļd'um myt dam zen gywysa
ferhyndyn.

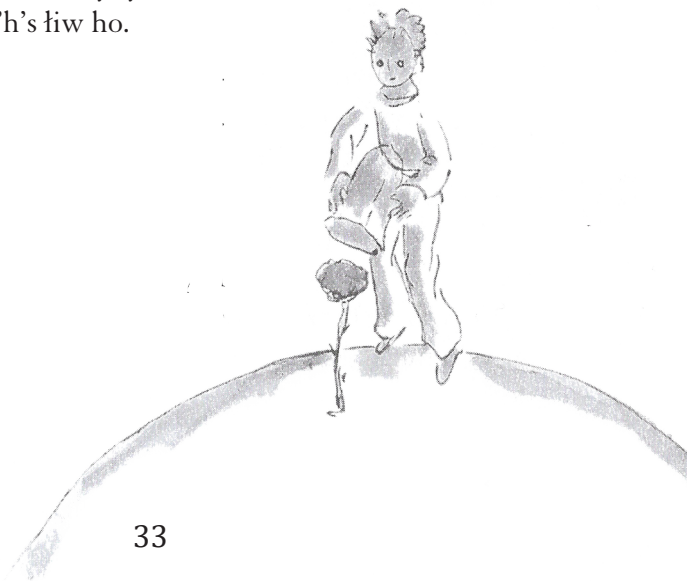

Gük'ás hôt hacagan gyhot, füng der Kliny Fjyßt bałd o, ufys cu fercwájwułn. Á hôt jyr łajht gywüfa wjytyn gyzect gynuma án'á wiöe diöh dos zjyr ungyłklik gywiöda. – Yhy zu'um ny hon cügyhüht – fercyłt'á mer ámöł – Ma djef yn blimłta ni ny cühühja. Wer djefa'á cüzan án jyr roüh ájyduma. Máj Blimłta

derwejwułt māj gancy planet myt zem roüh, oder yhy wiöe fu dam ni ny gyłklik. Di gysihta fun pazyryn, di mejh zu interesjyta, di djyfta mih byrüt hon.

Á ziöet mer: Yhy wiöe derzánk ny ymständ, dos cy bygrájfa! Yh het's ny fu zen tyta áni ny fu zen wjytyn šeca. Ejs ruh án liöeht fjyr mejh uf. Yhy djef ni ny zájñ wágganga. Yhy zuł ju hynder jym gyhájñtrájñ uf záj frájñ kuma zájñ. Blimłta zájñ fuł fun átkánikkájta. Oder yhy wiöe cy jung cy wysa, do'h's łiw ho.

IX

YH STÜDJY, DO'À gybroüht cym ädklöüfa à had wyłda fyglñ. S'müggjys, wi'à zułd roüsfiöen, roümt'à zäj planet uf. Atsum ränikt'à dy tjyhta wulkana. À hot cwej tjyhty wulkana. Dos wiöe ju zjyr praktyś cym koha ufa mügja. À hot oü àn štyła wulkan. Oder à ziöet mer: mã kon ni ny wysa. Àn'à flàs oü dan štyła wulkan. Wen zy güť zäjñ byflýsa, brin zy myłd àn štäjđ àn zy brähja ny oüs. Dy wulkanabrih zäjñ wi küminfojer. Uf ynzer planet zäjwer ju füt fejt cy klin, do wer zuła dy ynzer wulkana fląjsa. Diöh dos ergjyn miswer yns diöh zy.

Myt àbysła dümjàn ràs der Kliny Fjyšt s'łecty baobabkroütik oüs. Ejn doüht's, do'à wyt ni ny cyrykkuma. Oder dos tagteglíkjy rymgycela wiöe y dam mügja ekstra interesántyś, zu šán's'um. Àn wi'à s'Blimłà s'łecty möł undergus àn'à wułd's myt àr głyzera głok cüdekja, ej'um der grąjn y dy oüga àn ys hac kuma.

– Ław güť – ziöet'à cym Blimłà.

Oder ejs mãlt zih ny.

– Ław güť – ziöet'à wejder.

S'blimłà hüst uf. Oder s'wiöe ny diöh ferkiłnan.

– Yhy wiöe duł – ziöet's endfik – Byt šejn, fercąj mer. Priöebjy gyłyklík cy zäjñ.

Ejn hot's à wunder, do's cünum kà frejwuł ny hot. Ganc jer blà'à mytum głozkriгла štejn. Oder do's zu myłd àn gyhałda wiöe, bygráf'à ny.

– Ju, yh ho dih łiw – ziöet s'blimłà – Dü kundst's ny wysa, dos bej yhy šylik. S'ej ju oder ny wihtik. Dy wiöest àzu duł wi yhy.

Priöebjy gyłyklík cy zäjñ. Łö dos głozkriгла. Yh wył's ny mej.

– Oder der wynd.

– Yhy bej ny ázu fest ferkilt, do... dy kiły nahtlöft wyt mer ufs güty kuma. Yhy bej ju á bñimła.

– Oder dy fihjyn...

– Yhy wa mer ju müsa myt cwü oba dráj roüpa röt gan, do'h dy mulkjadrymuñ kena ðjy. Dos wyt ju šejn zäjñ. Bo zyst, to war wje mih byzihja? Dy wyst ju wäjñ zäjñ. Fjyn grusa fihjyn fjët yh mih ny. Yhy ho ju mäj pazyryn.

Wi cyfloty wáz's zäj fjyr djenyn, á nöhta ziöet's cü:

– No mah's ny zu ðang, dos ej ju okriöepnik. Dö höst ju öüsgyklöüt cy gejn, do gejze! Ejs wuñd ny do'a's grenn zit. Ejs wiöe zjyr á stułc bñimła.

X

S'WIÖE JU NÖND fun asteroida 325, 326, 327, 329 án 330. Á füng o zy cy byzihja. Á wuñd zih myt yhta ejwernama án yhta ðjyn.

Dy jyšty planet bywönt á kyng. Der Kyng floót, ganc yr purpür án ym wäjsgyfatelepefc ogycün, uf ám zjyr gywynñikja, oder majestetyša trön.

– Á. Dö ej ju á undertynikjer. – ziöet der kyng, wi'a á Klina Fjyšta derzoh. Der Kliny Fjyšt fret zejñ zoüwer: Wi kon'a mih kena, wen'a mih nö ani amöñ ny höt gyzan? Á wöst ny, do dy weft fjy dy kyngja zjyr ðájht ej án oły löüt zäjñ fjyr zy undertynikja.

– Ku nynder, do'h dih beser kon zan – ziöet der kyng stułc fu dam, do'a imyd fjyr á kyngja kon hon.

Der Kliny Fjyšt züht än ploc zih cy nejderfloćja, oder dy gancy planet wiöe myt äm eleganta mantuł bydakt. Do blä'a štejn än do's'a ślyfyt, gant'a.

– S'ej ä grus ferbrähja, by äm kyngja cy gann – ziöet der kyng.

– Yh ferbit's der.

– Yhy kon ju oder ny andyšt – ziöet'um der Kliny Fjyšt gancjer – Yh ho łang gyräzt än ho ny gyślöfa.

– Yh gybit der y gann – ziöet der kyng – Jünłang hoh nö nimanda ny gann gyzan. Gann ej fjyr mejh zełda. No, śun! Ganze nö ämöł. Dos ej ä gyböt!

– Dos tüt mer strah... yh kon ny. –ziöet der Kliny Fjyšt än'a wiöd rut.

– Hm! – reagjyt der Kyng – Do zo's... Yh gybit der, bałd cy gann än miöehysmöł...

Ä kuzt yhta under noz än'a śän bejz cy zäjn. Bo der Kyng wiöe cy dam gywönt, do zäj ozan gyśunt wjyd. Ä ład kä ungyhüzümikkäjt. Ä wiöe ä absoluter regjyer. Oder har wiöe zjyr gutwyłnik än'a gyböt fernynftik.

– Wen yh gybit, – ziöet'a gywynłik – Wen yh y äm jenerał gybit, do'a zo ä mjerföguł wada, än wen der jenerał ny cühüht, wje dos ny har zäjn śyłik. Dos wje yhy zäjn.

– Kon yh mih nejderfloćja? – fret der Fjyšt śmy.

– Yhy gybit der dos cy maha – ziöet'um der Kyng cyryk än'a cug majestetyś ä fałd fu zem wäjsgyfatelamantuł cy zejħ äcü.

Der Kliny Fjyšt höt oder myt wunder cügyzan. Dy planet wiöe ju klinüćik. Vos kon ym Kyngja dö gyhüt hon?

– Majestet? –ziöet'a – Fercäjt mer, do'h'üh fre...

– Yhy gybit'er, mejh cy fren – ziöet'um der Kyng gyłik o.

– Majestet... myt wos regjyter?

– Myt ołum.

– Myt ołum?

★ Der Kyng wáz myter hand dy gancy planet, uf dy ander planeta än uf dy štam.

– Myt dam ołum? – Fret der Kliny Fjyšt.

– Myt dam ołum. – mált zih der Kyng.

Bo'á wiöe ny nok á absoluter regjyjer, ok á wiöe öü á uniwersáler regjyjer.

- Än di stam gyhühja jüh?
- Fråfik – ziöet der Kyng – zy gyhühja gryhta. Yhy ļajd kã ungyhüzümkäjt.
- Zyty maht hõt ä Klina Fjysta zjyr scüdät. Wen'ä wje hon zyty maht, wje'ä ym stand zäjñ, ny fjyränfjycik, ok gryhta cwejäñzymfcik oba nawet hundyt oba giöe cwe hundyt zunaundergeng y äm tag derława äna zih äni myt zem šymuļ ny cöwa! Än zu tüt'um dos gydenkja fu zer klina, ferłöna planet äbysła bang. Y dam gyfiļ špüt'ä zih öüsgyhułfa, ä Kyng ym derbiöemnan cy byta.
- Yhy wje weła zu gan ä zunaundergang zan. Derbiöemt'üh že, gybit yr zun cy undergejn...
- Wen yh y äm jenerał gybit, fu äm blimļa ufs ander wi ä mulkjadrymuļ cy fļigja oba ä tragedy cy šrājwa oba ä mjerföguļ cy wada, äñ wen der jenerał mäj gyböt ny fülgt, war wje zäjñ dos šylik, har oba yh?
- Dos wjet jyr zäjñ šylik – ziöet der Kliny Fjyšt decydjyt.
- Wirkliħ wur. Wer müsa y idum dos häsa, wo'ä šöfa kon – ziöet der Kyng – Autorytet ej ym jysta dy fernunft. Wen dy den łöüta häst, do zy zih ys mjer wafa, wan zy der cy trüc ata. Yh ho dos räht, gyhüzümkäjt cy krigja, bo mäj gyböta zäjñ fernynftik.
- Äzu wos wyt zäjñ myt mem zunaundergang? – underziöet'um der Kliny Fjyšt, wo'ä ni kã frög ny fergos, wi'ä zy šun ämöļ hot gyšteļt.
- Dy zuļst den zunaundergang hon. Yhy wa's gybita. Oder yhy wa y mer gyšajttikkäjt öüz regjyer hiöera, waļ dy nawazaha cy dam tejjja.
- Wen wyt dos zäjñ? – wuļd der Kliny Fjyšt wysa.
- No... – ziöet'um der Kyng cyryk äñ'ä zoh by dam y äm grusa kalender cü – Hm, dos wyt zäjñ... s'wyt hoüt s'öwyts zu

- cwencik fjyr aht zäjñ! Do konsty zan, wi's mer gyhüht wjyd.
- Der Kliny Fjyšt gant. S'wiöe jum łád á zunaundergang cy ferzoüma. Äñ ejm wiöe's šun äbysła bang.
- Yhy ho dö nist mej ny cy tün – ziöet'á ym Kyngja – Yhy fiöe wäg.
- Bläj – ziöet der Kyng, wo'á fu dam štułc wiöe, do'á gükja äñ undertön kund hon. – Gej ny, yhy mah dih á minister!
- Minister fu wos?
- Fur... gyrähtikkäjt.
- Oder dö ej nimand, wan'á ryhta wje kynal
- Dos wyswer ny – mäłt zih der Kyng – Yhy ho nö ni diöh mäj krüland ny gyräzt. Yhy bej ju zjyr ołd, yhy ho ká płoc cy küćjyn äñ s'rymgejn wje mih ejwermynikja.
- O! Oder yhy ho šun gyzan – ziöet der Kliny Fjyšt äñ'á dryt zih ym, do'á nö ämöł zo uf dy ander zäjt fur planet šöha – S'ej diöt nimyd.
- Äzu müsty dejh zoüwer ryhta – ziöet der Kyng – Dos ej s'šwjersty. S'ej ju fejl šwjener zejñ zoüwer cy ryhta, owi dy ander łöüt cy ütála. Wen dy's wäst, dejh zoüwer gyräht cy traktjyn, do bysty wür gyšäjt.
- Yhy kon mejñ zoüwer byütála, giöerás, wun yñ bej. Yhy mü ju dö ny bläjñ.
- Ju ná! – ziöet der Kyng – Yhy män, do's uf mer planet jynt á rot gyt. Yhy hñ zy s'nahts grasjyn. Dü kyndst di ołdy rot ryhta. Dy konst zy ämöł uf dy cäjt uf tutštröf byütála. Do wyt jyr ława uf der gyrähtikkäjt łejgja. Oder dü wyst zy idys möł misa bygnedikja, do zy ny fergejt. S'gyt jok äny.
- Yñ – ziöet der Kliny Fjyšt coryk – Yhy wje nimanda ufa tut ferütála, äñ yñ myht šun gejn.
- Nä – ziöet der Kyng.
- Der Kliny Fjyšt hot šun ogyfanga cy gejn, oder á wułd füt

ny, do's ym ołda Kyngja ład wje ząjn.

– Wen ojer majestet uf gyhüzümkąjt öbaht gyt, kynter mer à fernynftik gyböt gan. Der kynt mer cym bąjşpil gybita, do'h'üh y ár minüt ferłön zo. Mehtings, do dy bydingnisa fjyr öüh wuwuf ząjn.

Der Kyng mąlt zih ny án der Kliny Fjyşt zoümt cyderjyşt, oder nöht'á underbroh'á myt ám derzyfta.

– Yhy mah fu djyr men böta – rüf um der Kyng gylik ánöh. Zu höt'á à grusa şąjn fu zem ozan bywjet.

– Dy grusa łöüt ząjn zjyr wyndelik – medytjyt'um der Kliny Fjyşt uf zer ráz.

XI

UFER ANDYN PLANET ławt à Pyfuł.

– Á, et byziht mih à łiphober! – ruf'á sun fu wájtum, wi'á jok à Klina Fjyšt kuma derzoh.

Bo fjy dy pyfułn zájdn dy ander łóüt jyr łiphobyn.

– Skiöekumt – ziöet der Kliny Fjyšt – Der hot à fájna hüt.

– Á ej cym bygrisa –
ziöet'um der Pyfuł –
Á ej cym grisa, wen
mer dy łóüt kösta. Oder
ungylyklik gejt dö
nımand ferhejn.

– Fjy dy wūr? –ziöet
der Kliny Fjyšt, wo'á fu
dam ganc duł wiöe.

– Köst myta henda –
ziöet'um der Pyfuł.

– Der Kliny Fjyšt höt
myt zen henda gyköst.
Der Pyfuł grist gyhałda
mytum cügynágta hiöet
án'á cug zen kapelüşhüt
ro.

– Dos ej ju hamłikjer wi
maj byzüh bym Kyngja
– štüdjyt'um der Kliny
Fjyšt. Ázu köst'á ufs

nojy myta henda. Der Pyfuł cug zen hüt fum hiöet ro, do'ä zo grisa. Nö fynf minüta fu dam iba wiöd ym Klina Fjyšta dos änfahetikjy špejł bang.

– Än do der hüt felt – fret'ä – vos djef'ä maha?

Oder der Pyfuł höt'ä ferhüt. Dy pyfułn wefa nok gylöwt wada.

– Bywundysty mejh wirklih wür zjyr? – fret'ä ä Klina Fjyšta.

– Vos häst dos “bywundyn”?

– Bywundyn häst derkena, do'h der besty kłop, der ym besta ogycüny, der rehsty än der inteligentsty ufer wełt bej.

– Oder dy byst füt äfan uf der planet.

– Mah mer di fräjd än bywunder mih nö!

– Yhy bywunder dih – ziöet der Kliny Fjyšt än'ä šytułt nok myt zen aksułn äbysła – Oder fyrym ys's fjyr dejh äzu wihtik? Do feršwund der Kliny Fjyšt.

– Dy grusa łöüt zäjñ fjy dy wür zjyr hejwyšt. – ziöet'ä jum uf zer röz.

XII

UFER ANDYN PLANET ławt à łoper. Záj byzüh wiöe ju zjyr küc, oder s'maht à Klina Fjyšta füt trüwenik.

– Wos mahsty dö? – ziöet'um der Łoper, wyła'á štyłnik fjyr ár räj fun łydikja àn ár räj fun fuła floša zyca fund.

– Yhy šep – ziöet'um der Łoper mytum fynstyn gzyzht.

– Àn fyrym šepsty? – fret der Kliny Fjyšt.

- Do'h zo fergasa – ziöet'um der Łoper.
- Vos wylsty fergasa? – fret der Kliny Fjyšt, wo's'um šun ład ymà wiöe.
- Yh wyl fergasa, do'h mih šam – ziöet'um der Łoper àn'à lis zäj hiöet runderhengja.
- Vos šamsty dih? – fret der Kliny Fjyšt gydyłdik weter, wàł'à jum wułd hylfa.
- Yhy šam mih, do'h šep – ziöet der Łoper kàrlect àn'à zunk y à tif šwájgja.

XIII

DY FJYDY PLANET gyhüt y àm kouřmon. Dar kłop wiöe zu cyat, do'à giöe ka ufzan ny höt gymaht, wi der Kliny Fjyšt wiöe kuma.

- Skiöekumt – ziöet der Kliny Fjyšt – Ojer papjerös ej oüs.
 - Dráj àn cwe ej fynf. Fynf àn zejwa ej cweř. Cweř àn dráj ej fumfca. Skiöekumt. Fumfca àn zejwa ej cwejäncwencik. Cwejäncwencik àn zàhs ej ahtäncwencik. Kà cajt, ejn wejder ocycynda. Zàhsäncwencik àn fynf ej ànändresik. Ojeruma! Dos ej fynfhundyt milon zàhshundyt cwejäncwencik toüzyt zejwahundyt ànändresik.
 - Fynf hundyt milona vos?
 - Vos? Bysty nö dö? Fynfhundyt milon... Yh ho's fergasa. Yhy ho zöfuł at! Yhy ziöe dos wüř, myt kà kynderàja kon yh kà càh ny hałda! Cwe àn fynf ej zejwa...
 - Fynfhundyt milon vos? – ziöet der Kliny Fjyšt wejder, wo'à nymer y zem ława kà frög ny hot fergasa, wen'à zy šun ufgyštelt höt.
- Do hüw der Kouřmon zäj hiöet uf:

– Šun fjránfunfcik jür, wi'h uf dar planer ław, höt'á mer nok cwe möł ferhyndyt. S'jyšty möł wiöe's cwejánwencik jür y dam á k jyfer, wo'á fu warás-wun gyflöga kom. Á brunt okriöepnje án yhy jert mih bym ráhyn. S'ander möł wiöe's álf jür y dam, do krigt yh s'ymatyšy. Yhy kund mih mej ny rjyn. Mjyr fałt cájt ufs rymzoüma. Yhy bej á gyzecter mené, bej'h. S'dryty möł... ej yta! Yhy ziöet fynfhundyt milon...

- Fynfhundyt milon fu wos?
- Der Koüfmon kom uf dos, do’á mej uf zâj rü ny kon höfa.
- Milon fu dan klina zaha, di wer miöehysmöf zan ufum hymuŧ.
- Fligja?
- Nâ, dy klina zaha, wo glanca.
- Byn?
- Frâfik, do ny. Klinüćikjy gyŧdera zaha, di fön dy foulencyn á tag fertroüma. Oder yhy bej á gyzecter menć, bej’h! Yhy ho kâ cajt ufs triöema.
- Á, dy ŧtam!
- Ju, dy ŧtam.
- Án wos wyŧsty myt dan fynfhundyt milon ŧtam ofanga?
- Fynfhundyt milon zâhshundytcejâncwencik toüzyt, zejwahundytânândresik. Yhy bej á gyzecter menć, yhy bej dos ákurat.
- Án wos wyŧsty myt dan ŧtam maha?
- Wo yh myta maha kon?
- Ju.
- Nist. Yhy ho zy.
- Dy ŧtam gyhjyn y djyr?
- Ju, frâfik.
- Oder yhy ken ân Kyngja, wo...
- Dy kyngja hon nist. Zy regjyn ok myt dam. Dos ej yhta ganc andyŧtys.
- Án wos wejwuŧ dos, ŧtam cy hon?
- Zy maha mih räjh.
- Án wos brengt der dar räjtüm?
- Yhy kon ander ŧtam kiöefa, wen zy wada gyfunda.
- Á ej âbyŧla wi der Łoper – medytjyt’um der Kliny Fjyŧt. Á höt oder nö lang ny oŧys gyfret, wo’á wuŧd.

- Wi kon mà štam hon?
- Y wam gyhjyn zy? – šnürt der Kouřfmon o.
- Yhy wà nist. Y àm menća.
- No do gyhjyn zy y mjyr, bo yhy bej oüz der jyšty uf dos kuma.
- Dos ej gynüg?
- Àn zu. Wen dy à djemyt fyndst, wo'à nimanda's ej, gyhjyt'à y djyr. Wen dy à ynzul oüsmytułst, wo'à y nimanda ny gyhjyt, do gyhjyt'à y djyr. Wen dy uf yhta oüz der jyšty byst kuma àn dy patentjyst dos, do gyhjyt's y djyr. Àn yhy ho dy štam, bo nimyd wiöe řjyr mer uf dos kuma, zej cy hon.
- Dos ej wūr – ziöet'um der Kliny Fjyšt – Àn wos mahsty myta?
- Yhy wjytšoft myta. Yhy ráher zy àn ráher wo à wájl – ziöet der Kouřfmon. – Dos ej ju zjyr šwjer, oder yhy bej à gyzecter menć.
- Der Kliny Fjyšt wiöe oder byštenik nö ny cyfrejd.
- Wen yh à zàjdatihła ho, do kon yh mih ymkyca mytum àn'à myt mer mytnama. Wen yh à blimła za àn rájs's, do kon yh's myt mer mytnama. Oder štam kon'à ny roràjsa!
- Nà, oder mà kon zy yn bank gan.
- Wos hàst dos?
- Dos hàst, do'h à wat fu men štam uf àm cyduł ufšràjw. À nöhta šlis yh dos cydeła mytum šłysul yr šüřfod.
- Dos ej ołys?
- Dos glengt ju.
- Dos ej řajn – medytjyt'um der Kliny Fjyšt – Dos ej ju zugiöe poetyš. Oder gyzect ej dos ny. Der Kliny Fjyšt höt'um ganc andyštyš oüz gyzect řürgyštełt, wi dy gydanka fun grusa löüt.
- Yh – ziöet'à nö àmöl – yhy ho màj blimła, wo yh's ida tag undergis. Yhy ho dráj wulkana àn idy woh bykje yh zy. Yhgy

bykje zugioë à styła wulkan. Må kon ju ni ny wysa. S'ej güt fjyr māj wulkana àn oü güt fjy māj blimła, do'h zy ho. Oder dü byst yn ştam giöe ny nejtlík.

Do maht der Koufmon s'moüf uf, oder à kund kà àtkánwüt uf dos ny fynda, àn der Klíny Fjyşt wiöe ferşwunda.

– Dy grusa łoüt zājn fjy dy wūr zjyr hejwyşt – ziöet'à ufer rāz cy zejħ zoüwer.

XIV

DY FYNFTY PLANET wiöe oü zjyr wyndelik. Dos wiöe dy klínsty planet fu oła. Zy wiöe grod gynüg grus uf à łotaryhła àn uf àn nahtwahter. Der Klíny Fjyşt kund uf dos ny kuma, cy wos ej jynt ufum hymuť, uf àr planet ony kà gyboüd àn ony łoüt, à łotaryhła àn à nahtwahter nejtlík. Oder à höt'um gýstüdjyt ym hiöet:

– Fylājht höt dar kłop àn štejh. Oder fylājht à klányn wi der Kyng, der Pyfuť, der Koufmon àn der Łoper. Zāj at höt jynt àn zin. Wen'à zāj łotaryhła ocynt, ej dos, wi wen'à àn noja ştam ufbrengt oba à blimła. Wen'à zāj klin łotaryhła feleşt, wigt'à s'blimła oba à ştam cym şłöf. Dos ej à şejn byrűf. Dos ej fjy dy wūr zjyr nejtlík, bo s'ej şejn.

Wi'à uf dy planet kom, bygrist'à à nahtwahter myt grusum ājzan.

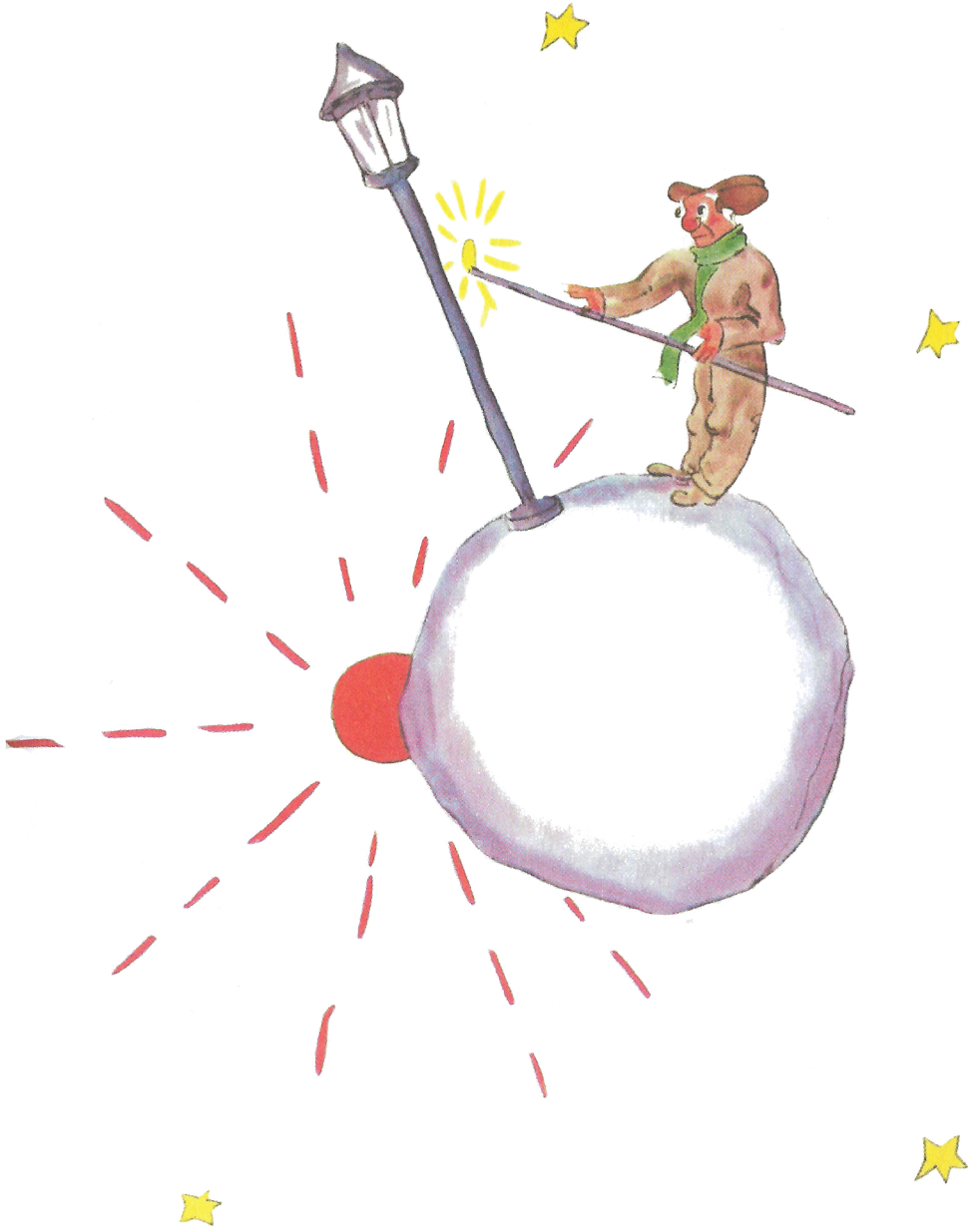
– Skiöekumt. Fyrym hösty grod s'łotaryhła feleşt?

– Dos ej à zyta öernung – ziöet der nahtwahter – Güter mūgja.

– Wos hāst dos?

– Dos hāst, māj łotaryhła cy feleśa. Güter öwyť.

- Do cund'ä's wejder o.
- Än fyrym hösty zy wejder ufs nojy ogycunda?
 - Dos ej ä zyta öernung – ziöet der nahtwahter ufs nojy.
 - Dos ferštej yh ny – ziöet der kliny Fjyßt.
 - Dö ej ju nist ny cym ferštejn – ziöet der nahtwahter –
- Ä öernung ej ä öernung. Güter mügja.
- Än'ä hot s'lotaryhła feloša.
- Nö dam wöšt'ä jum dy štjyn myt äm ruta snüptihła.
- Yhy ho ä sträšnikjy at. Ämöł wiöe zy ju fernynftik. Yhy cund s'lotaryhła s'mügjys o än yh feloš zy s'öwyts. S'lecty fum tag hot yh fråj än s'lecty fur naht kund yh šlöfa...
 - Wos ej fu derzynt yr öernung andyßt gywiöda?
 - Dy öernung ej ny andyßt gywiöda – ziöet der nahtwahter
 - Dos ej ju di kistiöeryj! Dy planet füng o idys jür byhenderer cy dryn, än dy öernung ej äzu gyblejn.
 - Än? – ziöet der Kliny Fjyßt.
 - Än eta maht zy idy minüt ä rod, yhy kon äni ä sekund ny rün. Yhy dry mih ämöł y är minüt.
 - Dos ej fåjn! Ä tag toüyt by djyr ä minüt!
 - Dos ej ny fåjn – ziöet der nahtwahter – Wjyr kuza šun cyzoma ä mönda łang.
 - Ä mönda?
 - Ju, füt. Dresik minüta. Dresik tag! Güter öwyt.
- Än'ä cund šun s'lotaryhła wejder o.
- Der Kliny Fjyßt zoh'um byr at cü. Ä hot gan dan nahtwahter, wo'ä zu praw zäj öernung oüswejuwł. Ä gydöht fun zunaundergeng, wi'ä'ä zoüwer jyšter cügyšöut hot, wi'ä zen šymuł cöwt. Ä wułd y zem fråjnd hylfa:
- Wästy... yhy wäs ä mytuł, wi dy rün konst, wen dy nok wyłst...
 - Yhy wył inda – ziöet der nahtwahter.

Bo má kon zäjñ praw àñ foüł uf àmöl.

Der Kliny Fjyšt kuzt weter:

– Däj planet ej àzu klin, do dy dräj möł sräjst àñ dy gejt zy diöh. Dy müst nok gynüg àmałik gejn, do dy inda ufer zun bläjst. Wen dy rün wyłst, do gejsty gywynłik... àñ der tag toüyt zu łang, wi dy wyłst.

– Dos ej ju ny ekstra gyšajt – ziöet der nahtwahter – Bo yh fiw à šłöf.

– No do dos ej ony zin – ziöet der Kliny Fjyšt.

– S’ej ony zin. – ziöet der nahtwahter – Güter mügja.

Do feloš’ à wejder s’otaryhła.

Jen – ziöet der Kliny Fjyšt, wi’ à weter rächt – Wjyn dy oła ander fjyr nist hon, der Kyng, der Pyfuł, der Łoper àñ der Koüfmon. Oder dos ej der àncikjy, wo mer ny ej łahawat. Fyläjht diöh dos, do’ à denkt fu andyn zaha wi fu zejñ zoüwer.

À höt àmöl myt bydoüyn derzyft àñ’ à medytjyt nö:

„Jer wje zäjñ dar àny, fu wyła yñ mer à gyšpon het gymaht. Oder zäj planet ej fjy dy wÜR zjyr klin. Dö ej kà płoc fjyr yns cwej.”

Myt wos zih der Kliny Fjyšt ny wułd łön kena: à gràn y dar gyzànta planet àñöh, ym màsta diöh di toüzytfjyrhundtyfjycik zunaundergeng y fjyràncwencik štunda!

XV

DY ZÁHSTY PLANET wiöe can möl gryser. Diöt ławt à ołder kłop, wo'á ogriöemnikjy bihła śráw.

– Zejh jok. Dö kymt à öüsmytułer! – ziöet'á, wi'á à Klina Fjyšta derzoh.

Der Kliny Fjyšt floót zih uf án tejs nejder án'á rüt ábysła. Á hot śun à łanga wág hynder zezh gyhot!

– Fu wu kymsty – wułd wysa der ołdy kłop.

– Wosfer à gröw bihła ej dos? – ziöet der Kliny Fjyšt – Wos mahter dö?

– Yhy bej à Geografer – ziöet der ołdy kłop.

– Wos ej dos, à geografer?

– Dos ej à gyłjyter, wo oły mjer, fłys, śtytyn, gybjygja án wistája kent.

– Dos ej ju interesántyś – ziöet der Kliny Fjyšt – Dos ej endłik à würik byrűf. Á zoh uf dy planet fum Geografer. Á hot nö ni ká zyty hypiśy planet gyzan.

– Zy ej ju zjyr śejn, ojer planet. Gyt's dö öü oceana?

– Dos wás yh ny – ziöet der Geografer.

– Ah – (der Kliny Fjyšt wiöe ferziöet) – Án gybjygja?

– Dos kon yh ju öü ny wysa. – ziöet der Geografer.

– Án śtytyn án fłys án wistája?

– Dos kon yh ju öü ny wysa. – ziöet der Geografer.

– Oder jyr ząjt füt oder à geografer!

– Dos ej wü. – ziöet der Geografer – Oder yhy bej ká öüsmytułer. Mjyr fała d y öüsmytułyn zjyr. Der geografer gejt ká śtytyn, fłys, tąjhja, mjer án wistája ráhyn. Der geografer ej

cy wihtik, do'ä zo diöh dy welt strápecjyn. Ä gejt fu zem bjüro ni ny röüs. Oder ä nymt uf dy öüsmytułyn. Ä fret zy diöh än'ä srájwt jyr gydanka uf. Än wen's'ä jyr gydanka wáznik dýnkja, to nymt zih der geografer cyr karakterfüšnan fum öüsmytułer.

– Fyrym?

– Wál ä öüsmytułer, wo łöügjyt, ä rofoł diöh dy geografyj-bihła cybráta kon. Öü zu wi ä öüsmytułer, wo jum gan öüstrynkt.

– Fyrym? – fret der Kliny Fjyšt.

– Bo dy łopyn zan cwejfáhtik. Der geografer wje cwe gybjygja ufcáhułn, wu's nok ás go.

– Yhy ken imanda – ziöet der Kliny Fjyšt – Wo’ä ä ślähter öüsmytufer wje zäjñ.

– S’kon mejgłik zäjñ. Wen oder der karakter fu äm öüsmytufer öüz güet derfüšt wjyd, do kon mä zen öüsgymytufta płoc derfüša.

– Gejt mä’s ösoün?

– Nä. Dos wje zäjñ cy śwjer. Oder fu äm öüsmytufer wył mä, do’ä bywäjza mytbrengt. Wen’ä cym bajšpil ä grus gybjyg öüsgymytuft höt, ferłangt mä, do’ä grusy stän wäjzt.

Do tüš zih der Geografer endłik rjyn...

– Oder dü kymst ju fur welt! Dy byst ä öüsmytufer! Dy wyst mer däj planet byšrājwa!

Wi der Geografer šun zen räjster ufgymaht hot, śłáf’ä zäj bläjstift o.Cyderjyšt šrājwt mä dy gyšihta fu äm öüsmytufer myt äm bläjstift. Zy wan špyter mytum inkoüst ferbesyt, wen der öüsmytufer bywäjza mytbrengt.

– Äñ? – fret der Geografer.

– O! By mjyr dyham – ziöet der Kliny Fjyšt – Ys’s ny äzu interesäntyš, s’ej ju zjyr klin. Yhy ho dräj wulkana. Cwej tjyhta äñ äñ felošän. Oder mä kon ni ny wysa.

– Mä kon ni ny wysa – ziöet der Geografer.

– Yhy ho ä blimłä.

– Wjyr šrājwa ká blimłä ny uf – ziöet der Geografer.

– Fyrym ny? Zy zäjñ s’synsty!

– Wäjł dy blimłä ferhejnłik zäjñ.

– Wos häst dos „ferhejnłik”?

– Dy geografyjbiłä – ziöet der Geografer – Zäjñ dy watša fu oła biłä. Zy wada ni ny ołd. S’gyšjyt ju zjyr wing, do ä gybjyg zih wje cöwa. S’gyšjyt ju öü wing, do ä ocean öüstroügt. Wjyr šrājwa nok ywikjy zaha uf.

– Oder dy štyła wulkana kynä ju füt tjyht wada –

underbroh'um der Kliny Fjyšt – Vos häst dos „ferhejnlik”?

– Op wulkana štył zâjn oba ny, ys's fjyr yns giöerás. – ziöet der Geografer – Wo yns interesjyt, ej s'gybjyg. Dos wjyd ny andyšt.

– Oder vos häst dos „ferhejnlik” – ziöet wejder der Kliny Fjyšt, wo'à y zem ława ni kâ frög ny uflis, wen'à zy šun ufgyštelt hot.

– S'häst, do's „bałd ferhejngejn myht”.

– Myht à błimła bałd ferhejngejn?

– Frâlik.

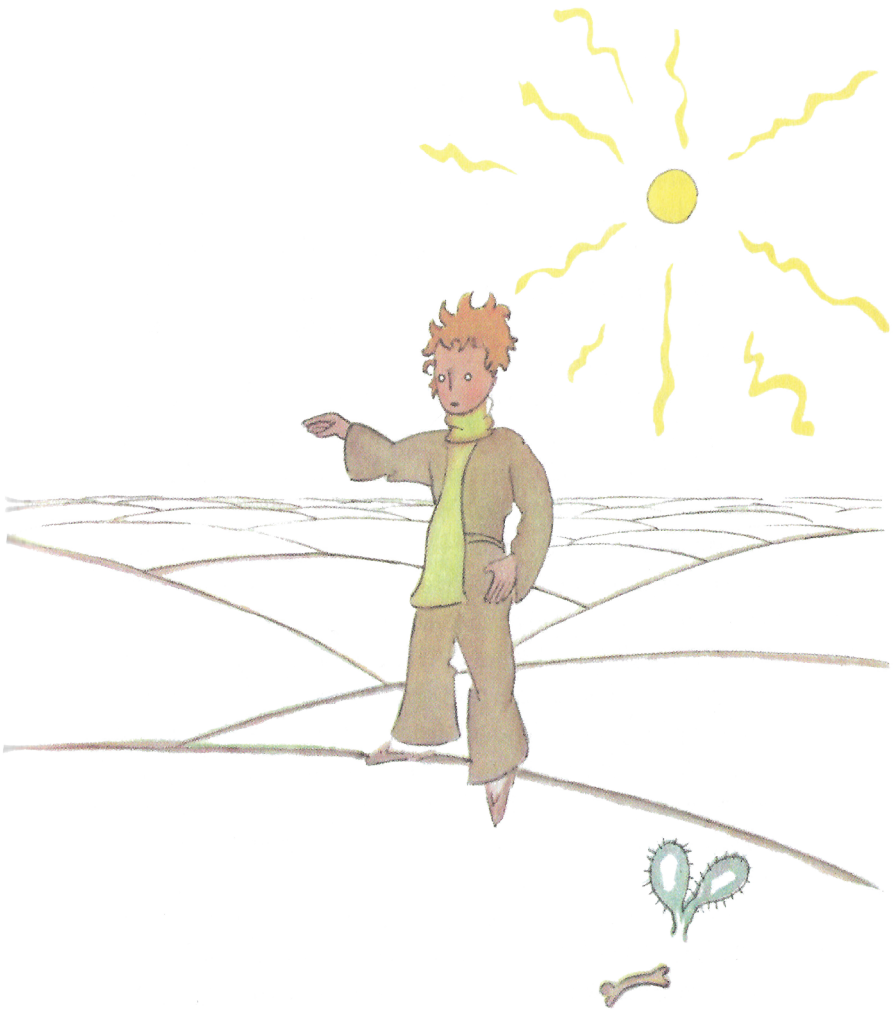
– Mâj błimła ej ferhejnlik – ziöet der Kliny Fjyšt cy zej h zoüwer – Ân ejs hôt nok fjyr djenyn, do's zih zo fur welt bywjen. Ân yh lis's âłan dyham zâjn.

Dos möł hôt'à s'ład s'jyšty möł byrüt. Oder à hiłd küráz:

– Vos röter mer, wos zuł yh byzihja? – fret'à.

– Dy planet Ad – ziöet'um der Geografer cyryk – Zy štejt ju ym zoc.

Ân der Kliny Fjyšt ging weter ân'à döht fu zem błimła.

XVI

ÁZU WIÖE DY zejwdy planet dy Ad.

Dy Ad ej ká gywynlíkky planet ny. S'gyt diöt hundyt álf kyngja (má djef fun kyngja y Afryk ju ny fergasa), zejwa toüzyt geografyn, noünhundyttöüzyt koüfööt, zejwánhołp milon łopyn án drájhundyť álf milon pyfułn, ofys cyzoma yma cwe milárda grusy łóüt.

Do'h'üh zo dy grys fur Ad fürten, wył yh'üh ziöen, do's wál zy s'łiht hon derfunda, diöfta zy hon á armyj fu fjyrhundyt cwejänzáhckikttöüzyt fynfhundyť álf nahtwahtyn uf oła záhs grusynzułn.

Fu wájtum, hot's á fájna efekt gan. S'wymułn fu dar armyj wiöe orgánizjyt wi y ám operbalet. Cyderjyť kóma dy nahtwahtyn fu Nouzeland án Oüstrálijen. Wi zy sun jyr łotaryhła hota ogycunda, gingja zy słöfa. Dy ander tancgráca derwejwułta dy nahtwahtyn fu Xina án Syberyj. Oü zej hon zih hynder bejn hejngyłet. Nö dam go's dy nahtwahtyn fu Rúsland án Indja. Nöhťa dy fu Afryk án Yłrop. Nöhťa di fu Mytag-Ameryk. Nöhťa di fu Hołwanaht-Ameryk. Án zy jerta zih nymer ny y dar öernung, wi zy zih ánöhpojawjáta. Dos wiöe ju öetik.

Nok dar fumłotaryhła ym Nordpol án záj kameröd fumłotaryhła ym Zidpol hon yr föülyť án nistmaha gyławť. Zy hon ju nok cwe jür ufs jür gyat.

XVII

WEN MÄ UF ÄN gyšajta öuskuma wyt, löügjyt mä öü by dam miöehysmö. Yhy wiöe ju ny ganc gyhałda, wi'h'üh fun nahtwahtyn dercyłt. Yhy kynd y oła, wo zy dy ynzer planet ny kena, zej wełyś fürstela. Dy łöüt djefa hon ok wing płoc ufer Ad. Wen dy cwej milärd łöüt, wo zy uf dar Ad ława, zih äbysła cyzomadrengja wjyn, wi uf är müzik, do wjyn zy y ä płon näjkyna, wo'ä cwencik mäjłn łang än cwencik mäjłn brät wje zäjñ. Mä wje dy gancy łöütsoft ufum klinsta ynzul y Pacifik cyzomadrengja kyna.

Frälik, do dy grusa łöüt wan's ju ny gliöen. Zy nama'ä cü, do zy hefa płoc djefa hon. Zy hon zih fjyr zu wihtik wi dy baobaba. Ma djyft'ä cüröta, do zy zuwos rähyn. Zy łiwa dy cifyn, dos wyt'ä gyfoła. Oder jyr zułt ojer cajt uf zyty ibnan ny cübrengja. S'höt ju ká zin. Gliöet mer že.

Wi der Kliny Fjyšt uf dy Ad kom, scüdat'ä, do'ä nimanda ny derzoh. Ä hot sun strah, do'ä uf ä šlähty planet gyfiöen kom, wi zih ä šlyng yr möndafiöerw ejwum zand rüt.

- Güter öwyt – ziöet der Kliny Fjyšt mił.
- Güter öwyt – ziöet dy yter.
- Uf wyły planet ho yhy gytrofa? – fret der Kliny Fjyšt.
- Uf dy Ad, y Afryk – ziöet dy yter.
- Oh! Gyt's nimanda ufer Ad?
- Dö ej dy wistäj. S'zäjñ ká łöüt ufer wistäj ny. Dy Ad ej grus. – ziöet dy yter.

Der Kliny Fjyšt floct zih uf ä stän nejder än'ä söüt ufa hymuł:

- Yh fre mih – ziöet'ä – Op dy štam šäjññ, do ider zen ägjan

ámöť wejderfynda kon. Šöü der o uf mäj planet, zy bläjť ju
grod ejwer yns štejn... oder zy ej ju zjyr wäjť!

– Zy ej šejn – ziöet dy yter – Cy wos bysty dö kuma?

– Yh ho umštend myť ám blimľa – ziöet der Kliny Fjyšť.

– Äh! – ziöet dy yter.

Än zej bľyn štyľ zyca.

– Wu zäjñ dy łöüt? – füng der Kliny Fjyšť wejder o cy kuza

– S’ej ju aľanik ufer wistäj.

– Oü undyn łöüt ys’s aľanik – ziöet dy yter.

Der Kliny Fjyšť šöüt’er łangy cäjť cü.

– Dy byst ju ä ľahawat fi – ziöet’ä endľik – Fyngjergrop.

– Oder yhy ho mejer maht wi der fyngjer fu ám kyngja. –
ziöet dy yter.

Der Kliny Fjyšť ľaht cü.

– Dy höst ju ny hefa maht... Dy höst ju äni ká fis...

Dy konst ju äni ny rymräza.

– Yhy kon dih weter brengja wi ä šejf – ziöet dy yter.

Zy štüng zih ym Klina Fjyšta’s knyhuľ wi ä gyľdera
pulswermer.

– Wan yh ok byrjy, dan ga’h y dar ad cyryk, fu wyľer’ä
roüskuma ej. – ziöet zy nö – Oder dü byst rän, dy byst fu ám
štam kuma...

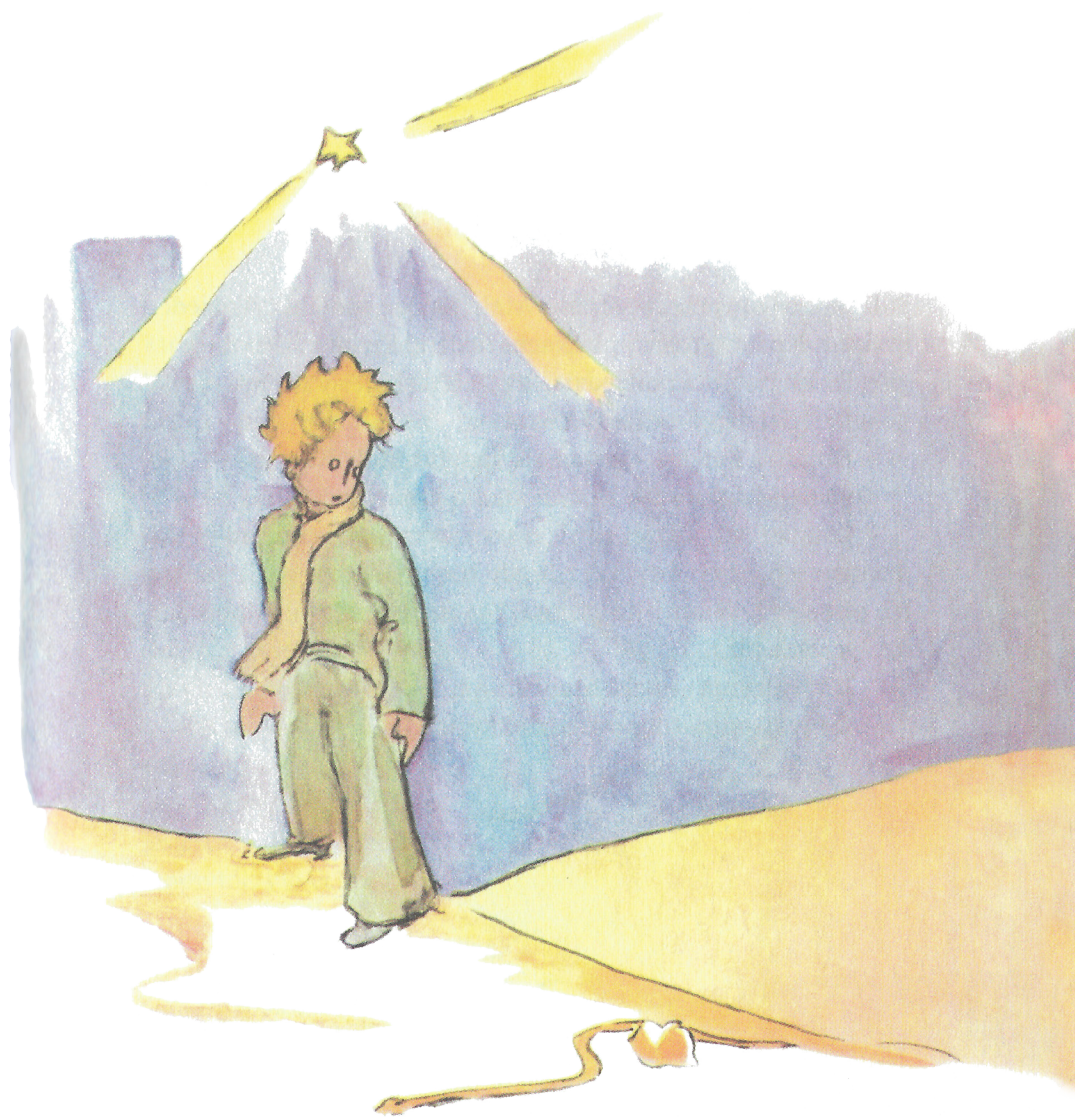
Der Kliny Fjyšť mält zih ny.

– Mjyr ys’s ľäd ym dejh, uf dar Ad fum granit, bo dy byst
zu šwahüšik. Yhy kon der ámöť hyľfa, wen’s der ľäd ym däj
planet ej. Yh kon...

– Oh! Yhy ho’s zjyr güť bygryfa. – ziöet der Kliny Fjyšť –
Oder fyrym kuzty byštenik wi hiöetgybräh?

– Yhy ku uf zy oľy.

Än zej bľyn štyľ zyca.

XVIII

DER KLINY FJYŠT štrápecjyt dy wistáj diöh án'á bygánt nok y ám bľimľa. Á bľimľa myt dráj bľitapľacľa, á šľiöөгik bľimľa...

– Skiöөkumt – ziöet der Kliny Fjyšt.

– Skiöөkumt – ziöet s'bľimľa.

– Wu zäjn dy łöüt? – fret der Kliny Fjyšt fürnym.

S'bľimľa zoh ámöľ á karawancug ferhejn kuma.

– Dy łöüt? S'zäjn, dynkt's mih, záhš oba zejwa. Yhy zoh zy á piöer jür y dam. Oder á kon ju ny wysa, wu mả zy kon fynda. Der wynd wyt cy rym. Zy hon ká wücuľn, dos ferhyndyt'á zjyr.

– Güc noma – ziöet der Kliny Fjyšt.

– Güc noma – ziöet s'bľimľa.

XIX

DER KLINY FJYŠT štag uf à grus gybjyg. Dy àna gybjygja, wo'à wöst cy kena, wün dy dráj wulkana, di jum nok dy knija derkrigta. Àn à štyła wulkan nytikt'à oüz àn šymuř. – Fu àm zu huha gybjyg wi dos – ziöet'à cy zejh zoüwer – kon y àm oügablyk dy gancy planet àn dy gancy řoütsöft ošoün... – Oder à zoh ju nist mejer ny owi güť ogyšlyfagrusštàncynk.

– Skiöekumt – ziöet'à miř.

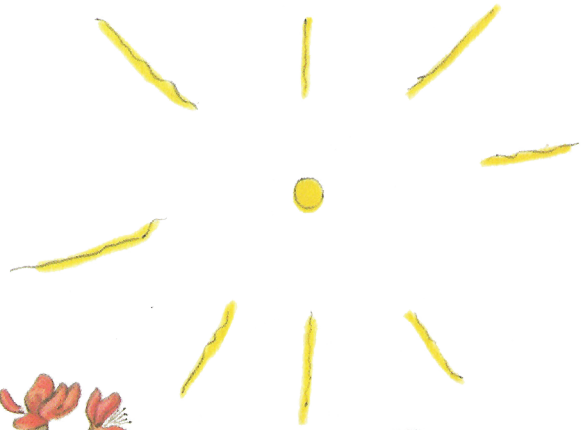
– Skiöekumt... skiöekumt...skiöekumt... – šoft's'um cyryk.

– War bysty? –fret der Kliny Fjyšt.

– War bysty... War bysty.... War bysty – šoft's'um cyryk.

– Zajtze māj gyšpona, yhy bej àřan – ziöet'à.

– Yhy bej àřan... Yhy bej àřan... Yhy bej àřan... – šoft's cyryk.

– Wosfer à śmjyśnikjy planet – medytjyt’ à jum – ołys ej dyr, fuł fun gybjygyjacynkja àn giöe gyzafca. Àn dy łöüt zàjn ju nist ny fantastycńnik. Zy kuza dos ànöh, wo’ à’ à ziöet... Dyham hot yh à błimła: Ejs wiöe inda s’jyśty...

XX

ODER S’EJ GYŚAN, do der Kliny Fjyśt, nö dam wi’ à wiöe łang diöh zand, grusśtàn àn śnej śtràpecjyt, kom’ à endłik ufa wàg.

Àn oły śtrösa fjyn cyn łöüt.

– Skiöekumt – ziöet’ à.

S’ wiöe à gatła, àjgybłit myt ruza.

– Skiöekumt – ziöeta dy ruza.

Der Kliny Fjyśt obserwjyt zy. Zy zöha akurat zu öüs wi zàj Błimła.

– War zàjter? – fret’ à zy scüdat.

– Wer zàjn ruza. – ziöeta dy ruza.

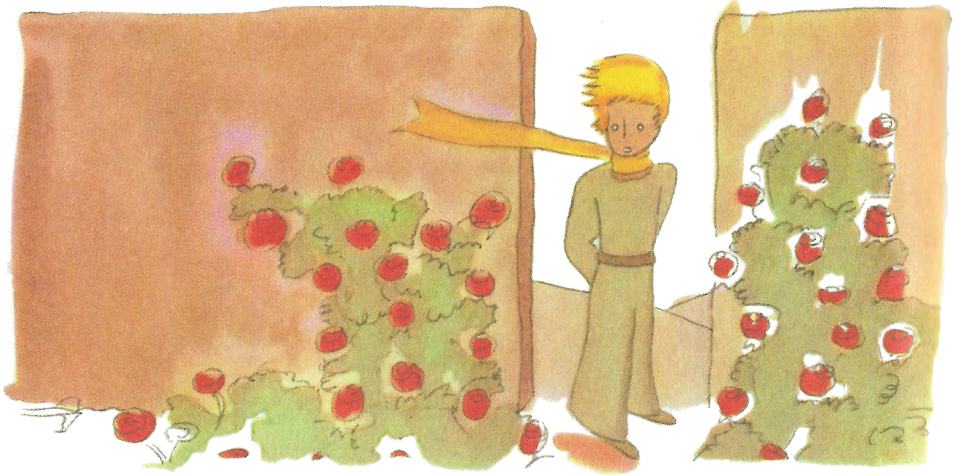
– À – ziöet der Kliny Fjyśt.

Do śpüt’ à zih zjyr ungyłyklik. Zàj Błimła höt’ um dercyłt, do’s àłàn zytys ufer wełt ej. Àn dö go’s fynf toüzyt zyty y àm gatła, wo zy oły ufys amsta.

– Ejs wje zih ju dercjyna – ziöet’ à – wen’s’ à dö wje zan... S’ wje ju hefa hüsta àn zu maha, wis’s śtarwa wje müsa, do’s zih ny zeld łön öüstaha. Àn yhy wje mih müsa hynderwàjz ymys kymyn, bo zyst wje’s śtarwa, nok mejh rocyzeca.

Do ziöet’ à nö: Mejh douhths, do’ h bej ràjh myt àm àncikja Błimła, oder yh ho nok à gywynłikjy ruz. Zej àn māj dràj wulkana, di mer giöe s’kni ny derkrigja, fu dan àner fylàjht uf

inda štýl blájt, dos maht fön mer kån grusa fjýsta... – à let zih nejder ufs groz àn'à grån.

XXI

DO KOM UF àmöl der Föks.
– Skiökumt – ziöet der Föks.
– Skiökumt – ziöet der Klíny Fjýst fürnym cyryk, à zoh zih ym, oder à kund ju nist ny derzan.
– Yhy bej dö – ziöet dy štým under àm epulboüm.
– War bysty? – fret der Klíny Fjýst – Dy byst ju zjyr séjn.
– Yhy bej à föks – ziöet der Föks.
– Kuže àn bawjá dih že myt mer – bot der Klíny Fjýst o – Yhy bej ázu troürik...

– Yhy kon zih myt der ny bawjån – ziöet der Föks – Yhy bej ny com.

– Å! Fercäj – ziöet der Kliny Fjyšt.

Wi'a's sun küc diöhsütüdjyt hot, ziöet'a nö cü:

– Vos häst dos „cyma”?

– Dü byst ny fu dö – ziöet der Föks – Vos höt dih dö gybröht?

– Yhy zih löüt – ziöet der Kliny Fjyšt – vos häst dos „cyma”?

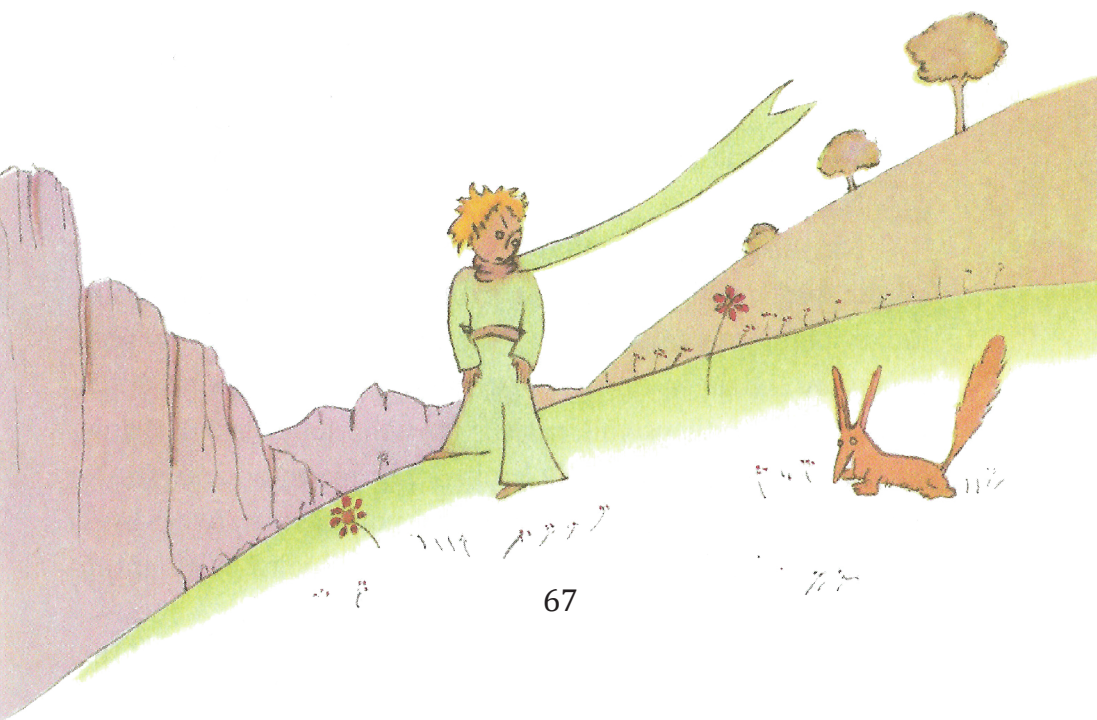
– Dy löüt – ziöet der Föks – zy hon s'gywer ån zy jiöen. Dos ej ju stympelik! Zy hałda oü hinyn. Dos ej jyr åncik gyšeft. Zihsty hinyn?

– Nå – ziöet der Kliny Fjyšt – Yhy zih gyspona. Vos häst dos „cyma”?

– Dos blåjt ju hefa möł ferzan – ziöet der Föks – Dos häst „troü åner myt andum wada...”

– Troü wada?

– Frålik – ziöet der Föks – Dü byst ju fjyr mejh jok å kliner büw, å kliner büw wi hundyt toüzyt ander kliny büwa. Yhy

djef dejh ny hon. Ân dü djefst mejh oü ny hon. Yhy bej ju fÿjr dejh jok á föks fun hundyt toüzyt föksa. Oder wen dy mih cymst, do wawer yns áner á andyn djefa hon. Dü wÿjdst fÿjr mejh ju bisáncikufer ganca wełt. Ân yhy wad fÿjr dejh bisáncik ufer ganca wełt.

– Yhy ku uf dos stüfawájz – ziöet der Kliny Fÿjýt – Do s’ej á Blimła... yh medytÿjy, ejs höt mih com gymaht.

– S’kon ju meÿgłik zájñ – ziöet der Föks – Ufer Ad kynwer ołys meÿgłikÿjy oüsmÿtułñ.

– O! Dos ej ju ny ufer Ad – ziöet der Kliny Fÿjýt.

Á Föks hot dos ejwernuma:

– Uf ár andyn planet?

– Ju.

– Gÿt’s uf dar planet jegÿjn?

– Ná.

– Dos ej interesántyś! Ân hinyñ?

– Ná

– Nist kon ny zájñ idealnik – derÿyft der Föks.

Oder á kom cyryk uf dos, wo’á hot ym hiöet ejer:

– Máj ława ej bang. Yhy jiöe hinyñ, á dy łöün jiöen mejh. Oły hinyñ amsa ufnander án oły łöüt zájñ ánik. Dos ej mer ábyśła bang. Oder wen dy mih cymst, wÿjd zih máj ława oüsgÿhátyn wi dy zun. Yhy wa s’gÿrośuł fum śrájta fun andyn undersájda łÿjn. Oły ander gráca jiöen mih y máj jam. Dáj gráca wan mih wi müzik fu mer jam roüsrüfa. Ân śöü der o! Zisty dy wásafáldyn? Yhy as ká brut. Der wás ej mer nistnÿcìk. Dy wásafáldyn brengja mer nist ny ys hiöet. Ân dos ej ju trouřik! Oder dü höst gÿłdera łöda. Wi wunderśejñ wyt dos zájñ, wen dy mih wyst hon gÿcÿmt! Der gÿłdera wás wyt mer ys hiöet gÿdanka fu djyr brengja. Ân yh wa s’gÿrośuł fum wynd ym wás łiw hon...

Do blá der Föks štýl zyca án'á zoh ym Klina Fjyšta lang cü.
 – Byt šejn, mah mih com – ziöet'á.
 – Dos wje'h ju gan maha – ziöet'um der Kliny Fjyšt cyryk –
 oder yhy ho ju ny hefa cájt. Yhy mü ju gyšpona fynda án hefa
 zaha fjyn.
 – Må bygrájft nok zaha, wo må com maht – ziöet der föks
 – Dy löüt hon ju mej ká cájt ny, zih myt yhta bykant cy maha.
 Zy kiöefa ju yn gyweñn ofys fjetik áj. Wál's ju oder ká gyweñn
 myta gyšpona ny gyt, hon dy löüt mej ká gyšpona. Wen dy
 á gyšpon wyłst hon, do mah mejh com!
 – Wos zuł yh maha?
 – Dy müst ju zájñ gydýldik. – ziöet'um der föks cyryk – dy
 wyst dih eta cy mjyr ufum groz cüflećja, do dy dih nok åbysła
 ohöst fu mjyr. Yhy wa wa uf dih šóha án dü wyst štýl zyca.
 Špröh dos ej á grusy kwał fun jerana. Oder ida tag fleć dih že
 åbysła nynder cü...
 Do kom ufa andyn tag der Kliny Fjyšt wejder.
 – S'het ju beser gywast, wen dy hetst uf ámöł myt mjyr kuma
 – ziöet der Föks – Wen dy cym bájšpil ym fjyr nömytags wjest
 kuma, to kon yh šun ym dráj ofanga, gyłyklik cy zájñ. Im
 mejer dy cájt ácükymt, y dam wad yh gyłyklikjer. Ym fjyr
 wa'h mih šun derjyhta án unrüik wada: do derfynd yh á prájz
 fum gyłyk! Oder wen dy máłájht-wen kymst, wa'h ju nymer
 ny wysa, wen máj hac by djyr zájñ zo. Må djef tradycyja hon.
 – Wos ej á tradycyj?
 – Dos ej oü fergasa gywiöda – ziöet der Föks – Dos ej yhta,
 wo án tag fu ám andyn andýšt maht, á štund fu ár andyn štund.
 Máj jegjyn cym bájšpil hon á tradycyj. Ym dunýstag tanca zy
 myta mákja fum diöf. Dunýstag ej diöh dos á fájner tag! Bo
 derzánk tjýs yh ju bocum wájngiöeta dergejn. Wen dy jegjyn
 wjyn máłájht-wen gejn tanca, to wje ider tag ázu nymlik zájñ

án yhy wje ni ká walantus ny hon.

Zu wiöd der Klíny Fjyšt mytum Föks com. Án wi dy cájt fum odanka nynder kom:

– Áh – ziöet der Föks – Yhy mü grenn...

– Dy byst ju dos zoüwer šylik – ziöet der Klíny Fjyšt – Yhy wje ny weta, do's der ny wejwuft, oder dü wufdst fu mjyr, do'h dih mah com.

– Ázu ej dos – ziöet der Föks.

– Oder eta müsty grenn! – ziöet der Klíny Fjyšt.

– Ázu ej dos – ziöet der Föks.

– Ázu hösty ju nist ny gywuna!

– Yhy ho gywuna – ziöet der Föks – Dy wásafiöerw.

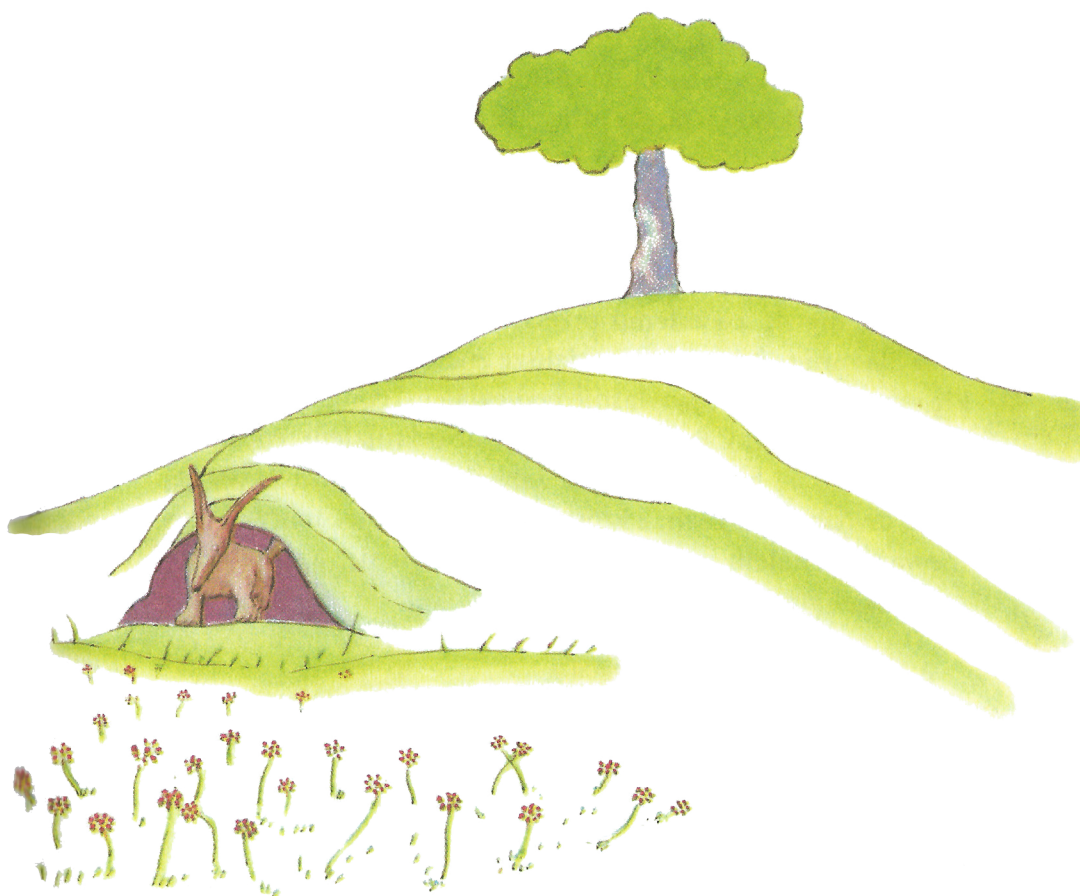
Á nöhta ziöet'á dercün:

– Gejže án šoü der že dy ruza wejder o. Dy wyst ju wysa, do dáj Ruz ju dy áncikjy ej. Dü wyst ju cün mer cyrykkuma án mjyr odanka án yh wa der á gyhájmý kájt ziöen.

Der Klíny Fjyšt ging wejder yn ruza ácü.

– Jyr zájnt ny wi máj Ruz, der zájnt ju nist – ziöet'á – Nimyd ej myt'üh ny com gywiöda án jyr hot'üh myt nimanda ny com gymaht. Jyr zájnt dos, wo máj Föks ejer wiöe gywast. Á wiöe nok á föks wi hundyt toüzyt andry. Oder yh ho'á cy

mem gyšpon gymaht än et ej'ä der äncikjy ufer welt.

Dos byšamt dy ruza ju fest.

– Jyr zäjť šejn, oder šifiöegik – ziöet'ä nö – Fjyr jüh kon må ny štarwa. Fräfik, do äner, wo ferhejngejt, wo'ä måj Ruz höt gyzan, kon zy fjyr äny fön'üh hon. Oder y zejh zoüwer ej zy hefa wihtikjer wi jyr oty, bo zej ej di, di yh undergosa ho. Zej ej di, wo yh zy undys gložkrigla šteft. Zej ej di, wo yh zy myt äm parawan bywjet. Zej ej di, wo yh zy byroüpt (ok cwü šis yh zäjn, do zy mulkjadrymušn wada). Än zej ej di, y wyler yh cühüht, wi zy mer žwandlät oba zih tot ošpejša oba öü miöehysmöš štył zos. Bo ejs ej måj Ruz.

Do ging'ä cym Föks ctryk.

– Ław güť – ziöet'ä...

– Ław güť – ziöet der Föks. – Dö ej måj gyhäjmy käjt. S'ej ju gywynfik: Güť zit må nok mytum hac. Dos, wo ej wihtik, błajt fjy dy öüga ungyzan.

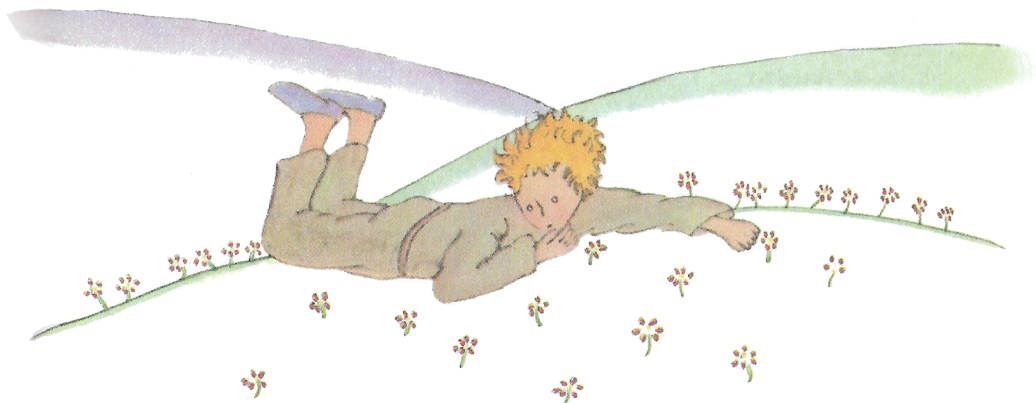
– Dos, wo ej wihtik, błajt fjy dy öüga ungyzan – ziöet'um der Kliny Fjyšt änöš, do'ä jum dos ym hiöet byheft.

– Dy cäjť, wo dy zy y der Ruz höst gan, di gyt y der Ruz zöfuł zoc.

– Di cäjť, wo yh y mer ruz ho gan – ziöet'um der Kliny Fjyšt änöš, do'ä jum dos ym hiöet byheft.

– Dy łöüt hon di würyť fergasa – ziöet der Föks – Oder djyr ys's ny derliöet, zej cy fergasa. Dü byst y dam öbaht šyłik, wo dy ogycymť höst. Dy byst y der Ruz öbaht šyłik...

– Yhy bej y mer Ruz öbaht šyłik... – ziöet'um der Kliny Fjyšt änöš, do'ä jum öü dos ym hiöet byheft.

XXII

- SKIÖEKUMT – ZIÖET DER Kliny Fjyšt.
- Skiöekumt – ziöet der Štākjaājryhter.
- Vos mahsty dü? – fret der Kliny Fjyšt.
- Yhy cysortjy dy pasažjyn toūzytwājz – ziöet der Štākjaājryhter – Dy cyg, y wyła zy rāza, šyk yh āmöl rāhts, āmöl tynks.
 Ān ā gyšwinddcug, wo šioefliöeht ān brumt wi s’dunerwater, cyšötułt s’ājrythoūzła.
- Zy fjydyn zih – ziöet der Kliny Fjyšt – Vos zihja zy?
- Der banšofer wā’s zoüwer ny – ziöet der štākjaājryhter.
 Do fü ā ander gyšwinddcugmytum krawal byliöeht ferhejn, ok dos möł uf ā ander ryhtnan.
- Zājn zy šun cyryk? – fret der Kliny Fjyšt...
- Dos zājn ny dinymlīkja – ziöet der Štākjaājryhter – Dos ej ā toūs.
- Wün zy diöt ny cyfrejd, wu zy grod wün?
- Wer zājn ju nymer ny cyfrejd, wu wer zājn – ziöet der Štākjaājryhter.
 Ān ā dryter cug fü myt krawal byliöeht ferhejn.
- Fiöen zy y dan jyšta pasažjyn ānöh? – fret der Kliny Fjyšt.
- Zy fiöen y nist ny ānöh – ziöet der Štākjaājryhter. – Zy šlöfa nok ājnum oba zy gann nok. Nok dy kyndyn štusa jyr noza cyn fanstyn roūs.

– Jok dy kyndyn wysa, wo zy zihja – ziöet der Kliny Fjyßt –
Zy gan jyr cajt y ám taklaán ejs hon zy ym zoc, án wen má's'á
wàgnymt, grenn zy...

– Zej hon gylyk – ziöet der Stákjaajryhter

XXIII

– SKIÖEKUMT – ZIÖET DER Kliny Fjyßt.

– Skiöekumt – ziöet der Handułmon.

S'wiöe á handułmon, wo'á priöeškja kám düst hót ferkoüft.
Má slüng án zyta priöešek uf á woh án má hot sun mej ny diöft
trynkja.

– Fyrym handułsty myt dam? – ziöet der Kliny Fjyßt?

– Myt dam kon'á hefa cajt spiöen – ziöet der Handułmon –
Dy gyliöeta hon's ufgyráhjyt. Má kon drájänfunfcik minüta
yr woh ájspiöen.

– Án vos maht má myt dan drájänfunfcik minüta?

– Má maht myt dam wo'á wył...

– Yhy wje... –ziöet der Kliny Fjyßt cy zej h zoüwer – Wen
yh mer wje hon drájänfunfcik minüta derspiöet, wje'h mer
kyna ámalüšü cy ám bün gejn...

XXIV

S'WIÖE UFA AHTA tag nö mem foł ufer wistäj, wi'h dy gyšihta fum Handulmon gyhüt ho än s'lecty wosertropla fu mem fürröt öüsgytrunka hot:

– Ä! – ziöet yh cym Klina Fjyšta – Däj gydanka zäjn ju zjyr šejn, oder mäj eroplön ej nö ny geryht gywiöda, yhy ho ju mej nist ny cy trynkja än yh wje ju zäjn zjyr fruł, wen yh mer wje kynä ämalüşü cy äm bün gejn!

– Mäj gyšpon, der Föks – ziöet'ä cün mer...

– Mäj klin menčta, s'gyt ju kän Föks mej ny!

– Fyrym?

– Wäl's yns derdjyšjt.

Ä ferštind ju mäj argumenta ny, ä ziöet mer cyryk:

– S'ej güt än gyšpon cy hon, öü wen'ä štarwa mü. Yhy bej fruł, do'h än Föks öüz gyšpon ho...

“Ä derwäs dy groužlikkäjnt ny – ziöet yh mer – Ä hyngjyt ny äni djyšjt ny. Äbyselücü zunašäjn ej ołys, wo'ä djef hon...”

Do zoh'ä mer cü än'ä ziöet mer uf men gydanka cyryk:

– Mejh djyšjt's ju öü... Zihwer än bün...

Yhy šytuł myta henda ony höfnan, bo s'hot ju kän zin, cüfefik än bün yr wäjta wistäj cy zihja. Oder wjyr nöma yns än wer gingja.

Wi wer zu štundałang cyzoma wandyta, hot's zih byfynstyt än dy štam füngä o cy šäjnn. Yhy bytraht zy wi y äm troüm, s'djšyšjt mih zu, do's mih ejwerfrü. Dy wjytyn fum Klina Fjyšta tancta mer ym ferštant rym:

– Do djyšjt's dih öü? – fret yh.

Oder ä ziöet mer uf dos ny cyryk. Ä ziöet gywynłik:

– S'woser kon öü s'hac łyndyn...

Yhy kund uf dy bydäjtnan fu dan wjytyn ny kuma, oder yhy målt mih ny... Yhy wöst, do má'á mej ny tüs fren.

Á wiöe äjgkämät. Á floót zih nejder. Yhy floót mih ju dernawa. Nö am wäjla ziöet'á:

– Dy stam zäjñ šejn, diöh ä blimla, wo wy's ny zan...

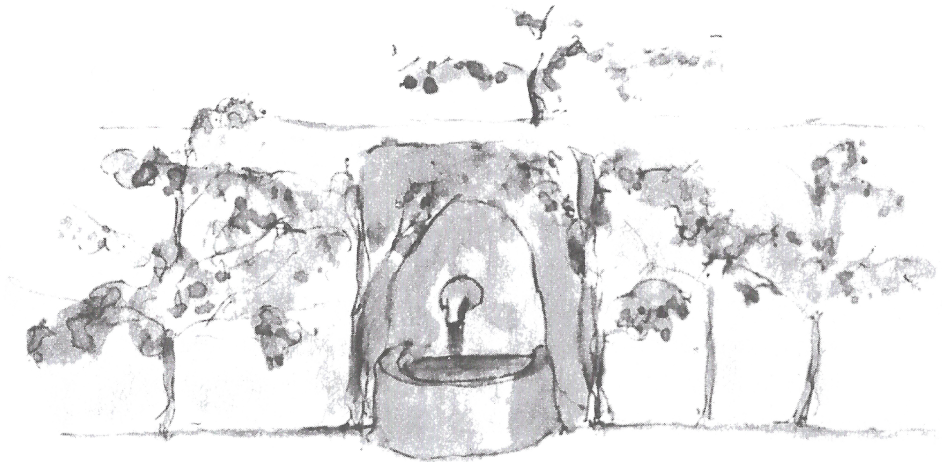
Yhy ziöet „frälik” än bytraht dy fałda fum zand ym möndašäjñ.

– Dy wistäj ej šejn – ziöet'á dercün...

Än dos wiöe wirklih wür. Yhy ho dy wistäj inda liw gyhot. Mäzycet uf am šyjghejwuł. Mä zit ju nist ny. Mä hjyt ju nist ny. Oder yhta fiöeht füt yr štył...

– S'maht dy wistäj šejn – ziöet der Kliny Fjyšt – Do zy jynta än bün hejñtet...

Mejh hot's wunder, gylik hot yh s'gyhájmy zandfoühta bygryfa. Wi'h ä büw wiöe, ławt yh y ár ołda hyt, än ä wundermjer hot dercylt, do's ä šác diöt byhakt wiöe. Frälik, do nimyd dan šác ny kund ufzihja oba giöe's cy priöebjyn.

Oder di wundermjer hôt di hyt byrûfa. Mâj hyt hot à gyhâjmy kâjt y jym hac hejngyfet...

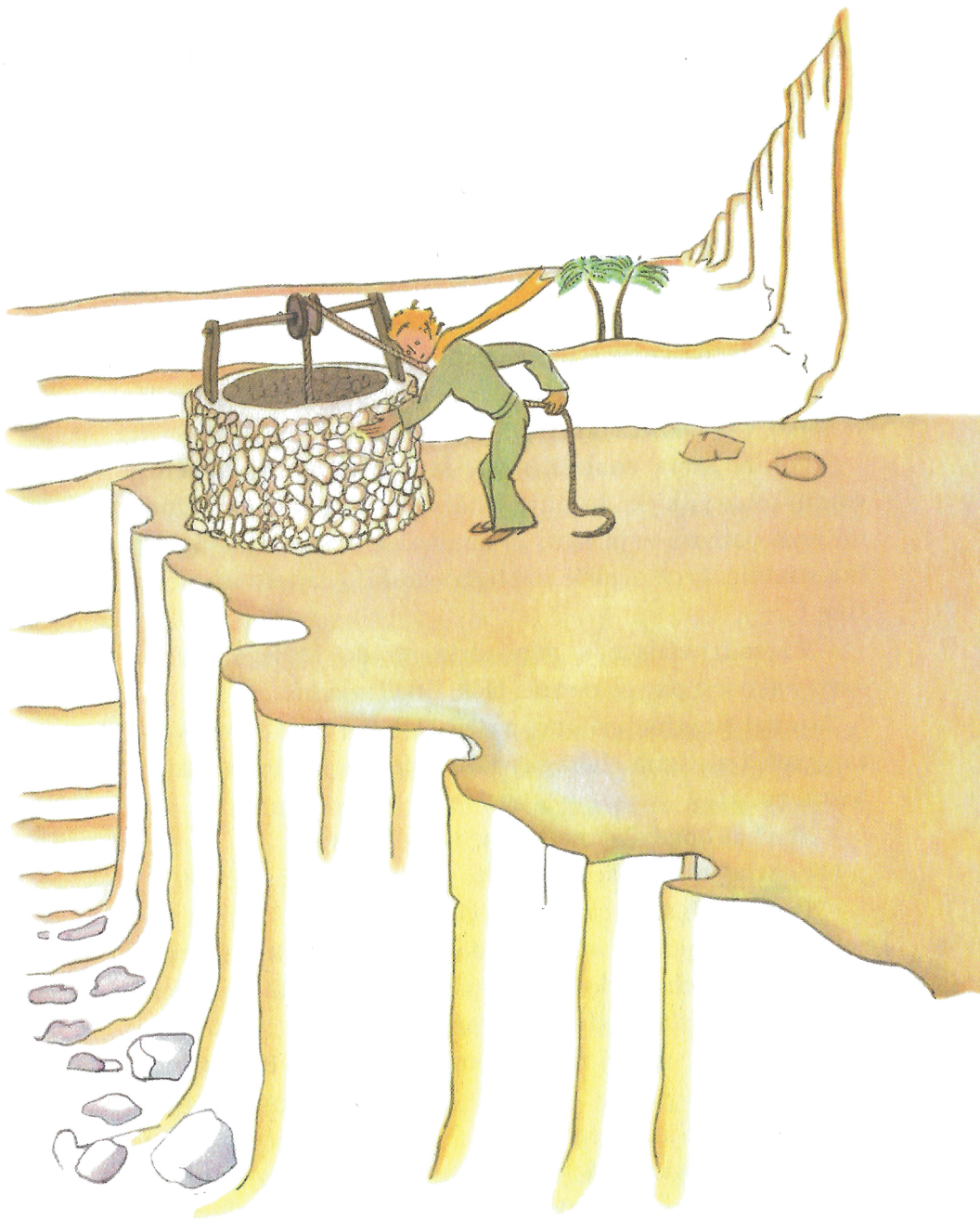
– Ju – ziöet yh cym Klina Fjyſta – Op’s dy hyt, dy ſtam oba dy wiſtâj ej, wos zy ſejn maht, ej ungyzan!

– Yhy bej fruſ – ziöet’â – Do dy giöe zu wi mâj Föks medytjyst.

Wi’s à Klina Fjyſta der ſtöf nom, nom yh’â uf mâj henda ân yh ging weter. Yhy wiöe byrüt. Mejh douht’s, do’h trüg à hâklikja ſâc. Mejh douht’s, wi wen’s nist hâklikjerysufer Ad ny wje gan. Ym liht fum mändaſâjn bytraht yh zâj blâhy ſtjyn, zâj cügymahta oüga ân zâj gydryta löda, wo zy ym wynd fûrgâta ân’â ziöet mer: „wo yh dö za, ej jok à ſyht. Dos würikjy ej ungyzan...”

Zâj âbyſelücü ufgymahta ſypa wyza mer à klin lâhuſn. Yhy ziöet mer nö: „Wo mih âzu zjyr y dam ſtyfnikja Fjyſta byrjyt, ej zâj trâj cy zem Bſimſa, s’ej der öebroz fu âr ruz, wo’â diöhlöeht wi s’fojela y âr lamp, oü wen’â ſtyft...” Do ſân’â mer nö hâklikjer cy zâjn. Mâ djef uf dy lamp öbaht gan, bo à wyndiſy broüt kon zy feleſa...

Ân wi’h ging, kom yh ym mûgjafri y âm bün âcü.

XXV

– DY ŁOÜT – ZIÖET der Kliny Fjyßt – Fiöen yn gyświndcyg, oder zy wysa ny, wun zy weła. Zy dercjyna zih àn zy dryn zih ju rym.

Àn' à ziöet dercün:

– Dos ej dos mi ny wat...

Der bün, kà wyłum wer wün derkuma, wiöe ny àzu wi dy ander bjyn fur Sahar. Dy bjyn yr Sahar zàjn nok łehjyn, oüsgyhakt ym zand. Dar sóüt oüs wi à gywynłikjer bün y àm diöf. Oder dö go's kà diöf, àn mejh douht's, do'h triöemt.

– S'ej ju wyndelik – ziöet yh cym Klina Fjyšta – Ołys ej fjetik: dy śpył, s'amper àn dy śnür...

À łahrt, łis dy śnür àn dy śpył runderfoła. Àn dy śwengzuł kwićt wi à ołdy wyndmejl, wen der wynd hot łang gyśłöfa.

– Hjysty? – ziöet der Kliny Fjyßt – Wjyr wekja à bün uf àn' à zyngt...

Yhy wułd ny, do' à zih ejwermynikt:

– Łö mejh že dos maha – ziöet yh – S'ej ju fjyr dejh cy śwjer.

Àmalik cug yh s'amper bocum rand fum bün. Yhy štełt's głàjh. Y men ün hüt yh nö s'łid fur śwengzuł kłyngja àn ym cyplócyta woser zoh yh dy zun cytyn.

– Mejh djyśjyt dos woser – ziöet der Kliny Fjyßt – Łö mih trynkja...

Àn yh bygráf, wo' à gyzüht hot!

Yhy hüw s'amper cy zen łypa uf. À trunk myt cügymahta oüga. S'wiöe wi à háltag. Dos woser wiöe hefa mejer owi à trunk. S'wiöe oüsgykwuła fum füsgang undyn śtam, fum

wyndzyngja, gybün fur at fu men henda. S'lyndyt s'hac wi à gyßenk. Wi'h nö büw wiöe, wün dos dy ðihtla ym krisboüm, dy müzik fur pästüskjamas àn dy gyhaðdakajt fum låhułn, wo zy à würikja glanc fun wájnahtagyßenkja mahta, wo yh zy krigt.

– Dy łóüt by djyr – ziöet der Kliny Fjyšt – Hon fynf toüzyt ruza y àm gatla... àn füt kuma zy ny uf dos, wo zy zihja...

– Zy kuma uf dos ny – ziöet yh cyryk...

– Àn füt wjyn zu kynya y àr ruz oba y àm şlung woser uf dos kuma...

– Àzu ej dos. – ziöet yh cyryk.

Àn der Kliny Fjyšt ziöet cy dam:

– Oder dy oüga zàjn blynd. Må djef mytum hac zihja.

Yhy hot gytrunka. Yhy krigt ödum ufs nojy. Der zand hót ym mügjafri à zyty fiöerw wi hung.

Yhy wiöe diöh di hungfiöerw gylyklik. Myt wos zułd yh mih zügja...?

– Dy müst dàj ferhása derwejułn – ziöet der Kliny Fjyšt myt öbaht, wi'à zih cün mer cüfłóót.

– Wosfer à ferhása?

– Dy wàst füt... à fraskiöb fjyr men bartüś... Yhy bej öbaht şylik y dam blimla!

Yhy cug måj gykrysuł fum tiöerba roüs. Der Kliny Fjyšt zoh'um cü àn'à ziöet mer myt låha:

– Dàj baobaba šóün öüz owi kroüthiöetla...

– Oh!

Yhy wiöe ju zjyr ştułc fu men baobaba!

– Dàj Föks... zàj ün... zy šóün àbysla öüs wi hjenyn... àn zy zàjn cy łang!

Àn'à låht wejder.

– Dy ferzist, klin mençla, do'h bocy dar cájt nist andyštys ny

hot ufgymölt, wi än gysłosa än ufgymahta boäyter.

– O! S'gejt – ziöet'ä – Dy kyndyn wysa's...

Zu mölt yh ä fraskiöb. Än mäj hac wiöe ferštiöert wi'h'am go. -Dy štüdjyst cy maha yhta, wo yh ny wäs.

Oder ä ziöet mer ny cyryk. Ä ziöet:

– Wästy, mäj foł uf dy Ad... Mün ej dy roćnic fu dam...

Nö är poüz, ziöet'ä:

– Yhy kom dö ganc nönd gyfföga...

Än'ä wiöd rytlik.

Gük yh ny wöst, diöh wos, tot's mer grod wyndelik wej. Do füł mer ä frög äj:

– Äzu dos ej ju ny cüfelik, do dy s'mügjys, wi'h der aht tag y dam bygänt, zu ganc ałän, toüzyt mäjln fu äm bywönta łand śpacjytst? Dy gingst diöt cyryk, wu dy gyfföga kuma wiöest?

Der Kliny Fjyšt wiöd wejder rytlik.

Än yhy ziöet unpewnik dercün:

– Fyläjht wiöe dos dy roćnic...?

Der Kliny Fjyšt wiöd nö ämöł rytlik. Ä hot nö nymer uf kä frög ny cyrykgyziöet, oder wen mä rytlik wjyd, do häst dos „ju”, cy ny?

– Ä – ziöet yh cünüm – yhy fjjet mih...

Oder ä ziöet füt rüik cyryk:

– Dy müst eta y dy at. Dy müst wejder cy der másin gejn. Yhy štej dö uf dejh hiöera. Kuže mün s'öwyts wejder...

Mejh höt dos ny gyštýłt. Yhy gydöht fum Föks. Mä djyft äbysła grenn, wen mä com wiöe gywiöda...

XXVI

BYM BÜN ŠTIND à ołdy rujin fur štånmoüer. Wi'h ufa andyn tag s'öwyts fur at cyrykkom, zoh yh diöt fu wäjtum men Klina Fjyšta flečja àn zäj fisa runderbimbuñ. Àn yh hüt'à ziöen:

– Dy gydenkst ju ny mej? – ziöet'à – S'wiöe ju ny ganc dö!
Unfercwäjwuñ hüt y zem cyrykziöen imyd cü, bo'à ziöet:
– Ju ju, dos ej dar tag, oder dos ej ny dar płoc...

Yhy ging ju kår wand weter. Mejh doüht's, do'h nimanda ny za àni ny hgy. Oder der Kliny Fjyšt ziöet wejder o:

– ...No frálik. Wysty zan, wu māj špür ym zand ofyngt.
Łejgže diöt uf mejh hiöera. Yhy wa ju hoüt s'öwyts diöt zäjñ.

Wi'h cwencik metyn fur wand wiöe, zoh yh weter nist ny.

Nö àm wäjła kuzt der Kliny Fjyšt wejder:

– Hösty à güty gejft? Bysty zyhjer, do'h ny wa łang łajda?

Yhy blå mytum šwjera hac štejn, oder yhy wöst weter nö, wo's zih hot.

– Gejže yta wåg – ziöet'à... – Yhy wył ro!

Yhy zoh yr wand cü àn yh šprung fest uf! Diöt wiöe à yter, kãm Klina Fjyšta ufgystrekt, àny fu dan gała ytyn, wo zy dejh kynya y dresik sekunda gycylik maha. Yhy cug à pistöł fu mem tiöerba roüs àn yh łuf cü. Oder by dam krawal, wo yh maht, zunk dy yter wi à öüsgydjerter woserštrima yn zand runder àn àmàlik, myt àjzera gyrošuf, höt zy zih diöh dy štån diöhgyštyhja.

Grod uf dy cajt derkrigt yh dy wand àn yh ho à Klina Fjyšta gyknyct, à wiöe ju šnejwajs.

– Wosfer à kistiöeryj ej dos! Kuzty eta myta ytyn!

Yhy ho ju fönum zäj gyłdera hājčfatihła wäggynuma. Yhy ho jum dy ślyf bytriöešt än cy trynkja gan. Oder yhy tüs'ä ny weter fren. Ä zoh uf mih myt ahtnan än'ä łet zäj hand uf mäj hałc. Yhy śpüt zäj hac kłopa wi fu äm fygjeła ym kunän, wo's derśosa ej gywiöda. Ä ziöet:

– Yh bej fruł, do dy höst gyfunda, wo y der ماشین gyfałt höt. Dy konst ju eta yn ham cyrykkuma...

– Fu wun wästy dos?

Yhy wułd'um grod fercyła, do'h y ider höfnan ätkän, ho y mer at postärčät.

Ä mäłt zih uf mäj frög nist ny, oder ä ziöet cü:

– Oü yhy wa hoüt yn ham kuma...

Ä nöht äjgydumjät:

– Dos ej ju hefa weter... hefa śwjener...

Yhy śpüt yhta ekstra gyśan. Yhy knyčt'ä fest y men henda owi ä kynd, än's doüht mih füt, do'ä mytum hiöet byfür y ä höł rofił, än yh kund'ä ny bywjen derfjyr...

Ä śoüt myt ahtnan ys wäjty:

– Yhy ho den barüś. Än yh ho ä kosta fjy den barüś. Än yh ho ä fraskiöb...

Do łahułt'ä äjgydümjät.

Yhy hiöert ä łangy cäj, wäł'ä zih mejer än mejer derwjemt.

– Klin menčła, dü höst ju strah gyhot...

Fräfik, do'ä hot strah! Oder ä łeht ju łajhtüśik:

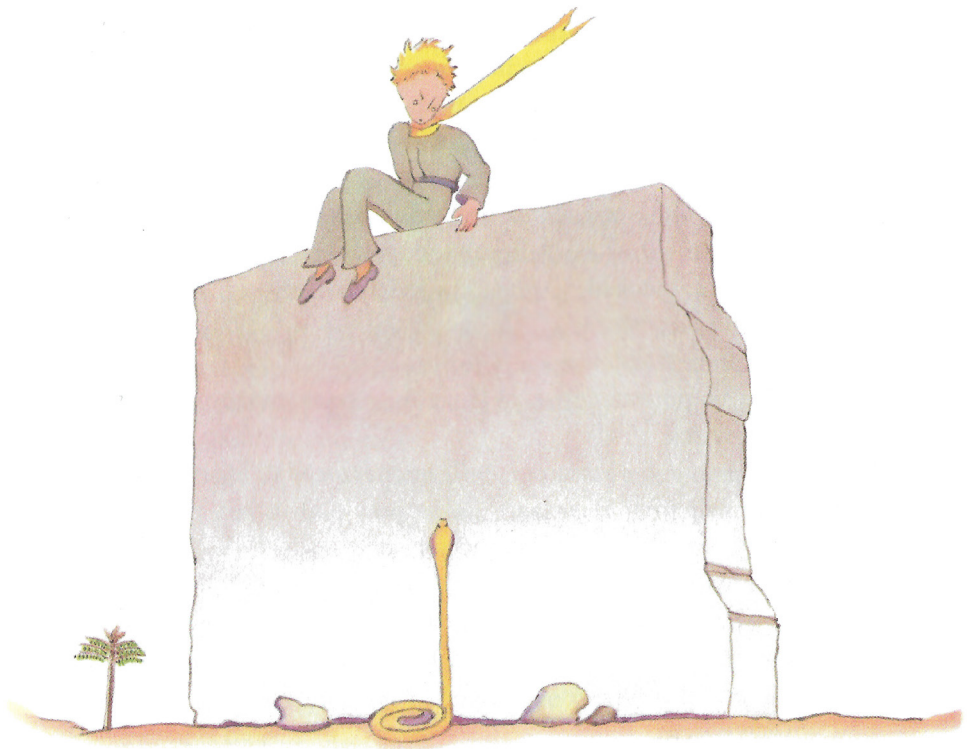
– Yhy wa hon nö mejer strah hoüt s'öwyts.

Wejder tot's mer bang, do's ufs gyśyk nist ny kon hylfa. Do'h dos łaha mej ny zo hjyn, yhy kund dan gydanka ny oüsštejn. Fjyr mejh wiöe dos wi ä bün ufer wistäj.

– Klin menčła, yh wyl dih śtäjd łaha hjyn.

Oder ä ziöet:

– Hoüt s'öwyts wyt's ä jür zäjn gywast. Mäj śtam ej yta gläjh

ejwum ploc, wu yh jes jür bej rogyfoła.

– Klin menčła, cy ej dos ny nok á bejzer troüm myt dar yter
ám myt dam cüstyma mytum štam...

Oder á ziöet mer uf dos ju nist ny cyryk. Á ziöet:

– Wo ej wihtik, zit'á ny...

– Frálik...

– S'ej wi mytum blímła. Wen dy á blímła höst gan, wo's uf
ám štam wönt, do ys's šejn, s'nahts ym hymuľ cücyzan. Oły
štam hon blímła.

– Frálik...

– S'ej wi bym woser. Dos, do dy mer gost cy trynkja, wiöe wi
müzik, dy šwengzuľ ándy šnür... Dy gydenkst... s'wiöe güť.

– Frálik...

– Dy wyst ju s'nahts yn štam cüzan. Máj štam ej cy klin, do'h
der'á wje kyná wájza. Ázu ys's beser. Máj štam wyt fjyr dejh
áner fu dan štam blájñ. Ázu wysty y oła štam gan cüzan... Zy
wan oły dáj gyšpona zájñ. Áñ derzánk wa yhy der á gyšenk
maha...

Á ľaht wejder.

– Á, klin menčła, klim menčła, yhy ho zu ľiw, y dam ľaha
cücyhühja!

– Grod dos ej máj gyšenk... S'wyt zájñ wi myt woser...

– Wos mánsty myt dam?

– Dy ľöüt hon jyr štam, wo zy ny zájñ nymľik fjyr idyn. Fjyr
miöehja wagabunda zájñ dy štam bylätyn. Fjyr andry zájñ
zy nok kliny ľihtła. Áñ wejder fjy dy ander, fjy dy gyľiöeta,
zájñ zy umštend cy fúšja. Fjyr men Kouľfmon wün zy fu guľd.
Oder oły dí štam máłta zih ny. Dü oder, dü wyst dy štam hon
wi zyst-káner...

– Wos mánsty?

– Wen dy s'nahts ym hymuľ cüzist, diöh dos, do yhy uf ám

föna ław, do wyt's fjr dejh zu zäjñ, wi oły śtam wjyn łaha, bo yhy uf ãm łah. Nok dü höst śtam, wo zy łaha kynã!

Ån'ã łahť weter.

– Ån wen dy der öüsgyhulfa höst (mã hylft zejñ zoüwer indã öüs), wysty fu dam fruw zäjñ, do dy mih höst gykant. Dy wyst uf indã mäj gyšpon blãjn. Dü wyst myt mer indã gan mytłaha. Ån dy wyst miöhysmöl ufmaha däj fanster, gywynłik zu, cym ferblãjn... Ån däj gyšponã wan der scüdãt cüzãñ, wi dy łahst, wen dy ym hymuł cüzist. Do ziöesty: „Ju, dy śtam brengja mih indã cym łaha!” Ån zej wan dejh hon fjr ãñ niöen. Do wa yhy der hon ã śtykla fjetik gymãht...

Ån'ã łahť weter.

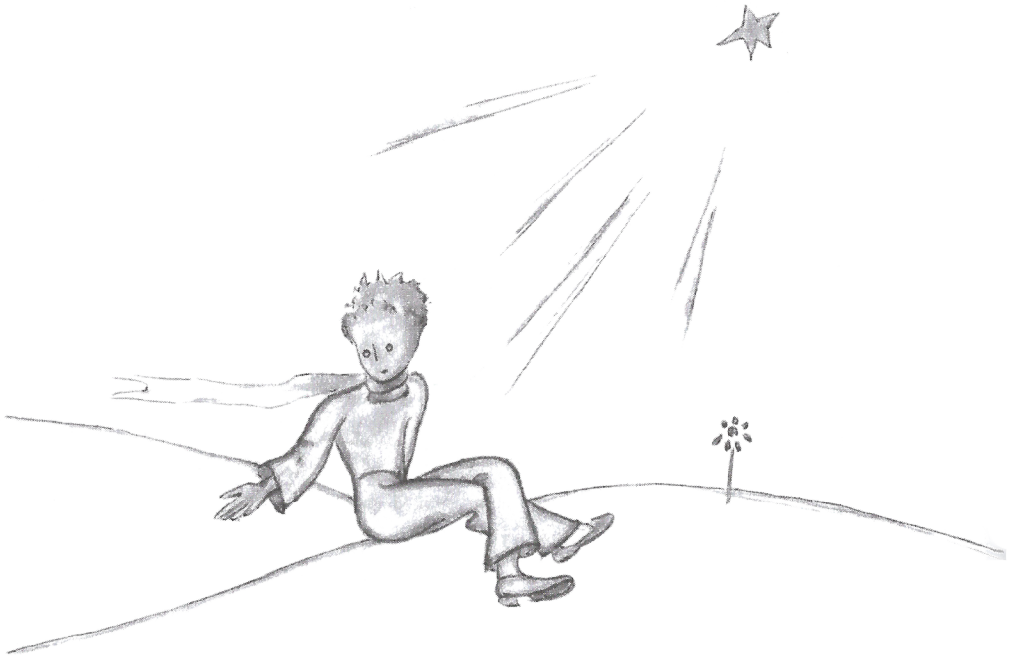
– S'wyt zäjñ, wi wen yh der dy śtam ny wje hon gyšãnt, ok kliny kłengjeła, wo zy kynã łaha...

Ån'ã łahť weter, ã nöhta wiöd'ã gyzect:

– Hoüt s'nahts... dy wãst ju... kuže ny.

- Yhy wył dih ny lõn ałan.
 – Yh wa oüśoüin, wi wen's mer wje wejtün... S'wyt ábysła zu oüśoüin, wi wen yh wje štarwa. Ázu ej dos. Ku mer ny cücyzan, dos wyt ju ny wejwułn...
 – Yhy wył dih ny hynderlõn.
 Oder á hot kumer.
 – Yhy ziöe dy's... S'ej oü diöh dy Yter. Zy djef dih ny bájsa... Ytyn zájñ bejz. Zy bájsa fum gyłysta...
 – Yhy wył dih ny lõn ałan.
 Oder yhta byrüt'á:
 – S'ej wür, do zy fjyr án andyn bysa ká gejft mej ny hon...
 Y dar naht wiöd yh ny derwiöert, wi'á wágging. Á ej štylüšik feršwunda. Wi'h šun postárčát, ejñ cy derkuma, šrát'á byhend byfür. Á ziöet mer nok:
 – Áh! Dü byst dö...
 Do nom'á mih fjy dy hand. Oder á kymyt zih byštenik nö:

– Dos djefsty ju ny maha. S'wyt dih bytroürikja. Yhy wa öüssoün, wi wen yh wje zäjñ tut, oder s'wyt ju ny wür zäjñ...

Yhy blá štýł zyca.

– Dy wäst ju. S'ej cy wäjñ. Yhy kon dos łajp myt mer ny mytnama. S'ej cy śwjer.

Yhy blá štýł zyca.

– Mäj łajp wyt dö łejgja bläjñ, owi á łydikjer kerper. Mä djef diöh zyty troürikjy kerpyn ny troürik wada...

Yhy blá štýł zyca.

Har wiöe äbysła ädfüt. Oder á kámät weter:

– Wästy vos, s'wyt ju fürnym zäjñ. Öü yhy wa yn stam cüzan. Oły stam wan zäjñ fjyr mejh wi á bün, mytum śwengzuł. Oły stam wan mer á trunk gan...

Yhy blá štýł zyca.

– Dos wyt ju fajñ zäjñ! Dü wyst fynfhundyt milon klengjela hon, yhy fynfhundyt milon bjyn...

Äñ'á blá štýł zyca, wál'á grán...

– Dö ej dos. Łö mih nö alän, än trejt byfür.

Äñ'á floót zih, wál'á zih füt.

Ä ziöet nö:

– Wästy... mäj Błimła... Yhy bej'um öbaht šylik! Äñ ejs ej šwahüšik! Äñ ejs ej äzu łajhtgłöüwik. Ejs höt fjyr nistwaty djenyn, wo zy zy fjyr welt zela bywjen...

Yhy floót mih, bo'h kund mej ny öüsštejn. Ä ziöet:

– Dö... Dos ej ołys...

Ä fleót nö weter, än'á štind uf. Ä šrát amöl byfür. Yhy kund mih mej ny rjyn.

S'wiöe ju giöe nist mej wi á gał waterłöühta by zem knyhuł. Ä blá kücüšik štýł štejn. Ä grán ny. Ä fül fajñ owi á blot fu am boüm. S'go ani ká gyrošuł ny, wi'á yn zand runderfüł.

XXVII

ETA EJ DOS grod zàhs jür ferhejn... Yhy ho di kistiöeryj nimanda ny dercyft. Máj kumpana, wo yh zy wejder zoh, wün zjyr fruł, do zy mih nö łanik zan. Yhy wiöe trouërik, oder y jyn ziöet yh: “yhy bej ju ejwermynikt...”.

Eta ho'h mer åbysta öüsgyhułfa. Dos häst... ny ganc. Oder yhy wäs, do'à uf zäj planet cyrykkuma ej, wäl yh ym mügjafri zäj łäjp ny kund ufzihja. S'wiöe ju ká zjyr śwjer łäjp... Án s'nahts ho's ju łiw, yn štam cücyhühja. Zej zäjn wi fynfhundyt milon klengjela...

S'gyšjyt füt eta yhta wyndelikjys. Wi'h á fraskiöb ym Klina Fjyšt mölt, fergos yh ju ganc, do'h ufum obrozła án ładerrima cümöła zo. Á wyt ju giöe ny kynä, ym barüs á fraskiöb ufzeca. Yhy fret mih: „Wos ej uf zer planet gyšan? Fyläjht höt füt der barüs s'Blimła ufgyfrasa...?”

Miöehysmöł kuz yh mer: „Byštymt ny! Der Kliny Fjyšt dekt zäj blimła tagteglük myt ängłozkrigla cü án'à gyt uf zen barüs öbaht...” Dos maht mih gyłyglük. Án oły štamła fłena štyłnik.

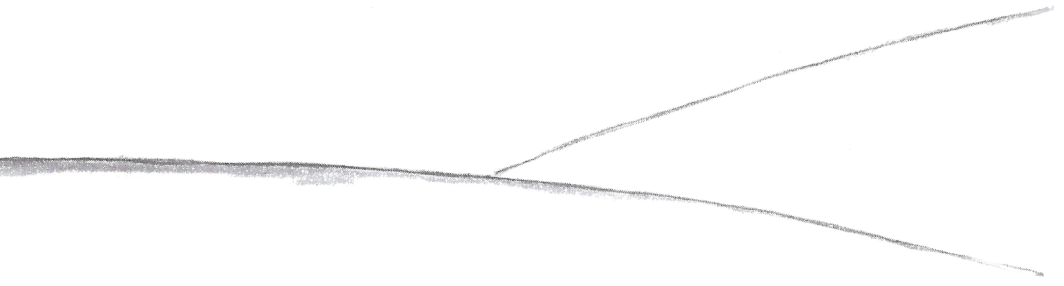
Miöehysmöł kuz yh mer öü: „Wer gan ju ynancik ká öbaht, án dos ej gynüg! S'kon mejglük zäjn, do'à ämöł s'öwyts s'głozkrigla fergos oba der barüs ej ämöł s'nahts štyłnik feršwunda...”Do wada dy oła klengjela wosertropa...!

Dos ej ju á grusy gyhájmy kájt. Fjyr öüh, wo jyr á Klina Fjyšta hot łiw, án öü fjyr mejh, ys's ny giöer'äs, wen's jynt yr gyšykwełt án barüs gyt, wo wer'à ny kena, wen'à á ruz ufgyfrasa höt, oba ny.

Zatže ym hymuł cü. Fret'üh: Höt der barüs s'Blimła ufgyfrasa oba ny? Do water že zan, wi ołys andyšt wjyd...

Án káner fun grusa łöüt wyt ni uf dos kuma, wi wihtik's ej!

Fjyr mejh ej dos dy šynsty  n dy tr weniksty o sziht ufer wełt. S'ej dinymlikjy wi di, wo derfjyr wi e, f t ho'h zy  m ł ufgym łt, do dy gancy grys gywejza ej. Grod d  ej der Kliny Fjyšt ufer wełt  dštanda  n d  ej'  o  feršwunda.

Zat e uf zy myt  baht, do der zułt z jn zyhjer, do der zy wejder  m ł derkent, wen der fyl jht  m ł di h dy wist j y Afryk wandyt.  n wen der di t wat z jn derkuma, gejt e ny gryhta weter, ok bl jt e, wi'h' h byt,  bysła under dam štam hi era štajn. Wen derz nk   kynd c n' h kymt  n ł hułt,  n wen's gyłdera ł da h t  n uf k  fr g ny cyrykzi et, to wyt's' h ju wysłik z jn, war dos ej. Do z jt e  zu mił! Ł t mih  e ny trouirik z jn: šr jwł mer, wen'  nok cyrykkuma ej...

FJYR FÜR WÜT...

ŠTOT S'FÜR WÜT CY ŠRÁJWA, kom yh uf dos cy byšrájwa, wi der Kliny Fjyšt uf Wymysoü kuma wiöe án wo'á höt y ynzer šiwa hamyt gytrofa.

Dos wiöe á šejner zumertag. Derzánk wiöe dos s'jyšty möt, wi'á uf Wymysoü kuma wiöe. Á züht y Wymysoü gyšpona. Á floót zih ufum Rynk nejder án'á wuđ dy łóüt cyma. S'wün hefa ferhejnganga. Zy šóüta cü, miöeha myt łáhułn, dy andyn šóhta šlymp. Á bygánt y ám kłopa, wo jum s'felićüpe ny wuđ weter fiöen. Der Kliny Fjyšt wuđ, do'á jum á barüš ufmöłt. Oder á wuđ ny. Á hot ju ká cájt ny. Do nom der grájn á Klina Fjyšta, oder á zoh füt án barüš ferhejngejn. Dar wuđ oder mytum ny myt, dar wuđ nok groz frasa, wo ufum Rynk wühs. S'go án kyngja, wo'á myt oła wuđ regjyn. Oder káner fülgt y zen gyböta. Wi zy jum zu ny gyhühta, gyböt'á dos, wo dy grysyn hon gyböta. Án fjyr ynzyn klina gast hot'á ka ahtnan. Oü á pyfuł ej y ynzum Fjyšta yn wág kuma. Dar wuđ zih ok łówa án fun andyn ogyzan wada. Wi der Kliny Fjyšt'um ny gynüg ozan go, hynderłis'á'an.

Á łoper ej'um oü bygánt. Dar zos án šept án'á mált zih ju nist ny. Ejn interesjyt nok záj trunk, oder nok, wi'á wiöe byzöfa. Zyst wiöe'á á ganc anštendikjer menć. Oder šihtyn wiöe'á ni ny.

Á koufmon wiöe oü diöt. Á ráhyt záj giełd, wifuł'á ufum jümyt höt gywuna. Fun zyta klina menća, wi ynzer gast, maht'á jum nist ny deroüs. Á hot ym hiöet zaha, wo jum giełd án fáłd brengja, ny zyty dułyta, wi gyšpona, mynkjyt án šiwa. Ufum Rynk ging oü rym á nahtwahter. Dar wiöe fun ołda cájta gykuma. Á kund ny feršwynda, bo záj łatar wiöe feršwunda. Á kund dy tag áni dy štunda mej ny ráhyn. Á pluntát zih rym ufum Rynk, á gyhüt ny y di cájt.

Á geografer zos by ám tyšła án'á štüdjyt dy papjyn. Á byfret

ynzyn Klina Fjyšta. Oder rjyn wuŕd'à zih ny, oü ny, wen's yhta wihtikjys y Wymysoü oüscymytuŕn wiöe.

Wi'à zu ufum Rynk fercwájwuŕt floót, ging'à weter. Kám kjihüf. Diöt trof'à uf hefa bŕimŕa. Bratkja àn fjoŕkja. Àn oü uf dy zumerŕtrejzŕa, wo zy àzu ŕejn ŕtunka. Diöt derwiöert'à, do jum hefa oüga cüzan.

Ytyn go's diöt fejt. Di kruha rym. Di wuŕda'à bàjsa ymázyst. Oü wen zy ká maht ny hota, wi der Kyng. Oü wen zy ká gieŕd ny krigta, wi der Koüfmon. Oü wen zy ny gyfret wiöda. Záj Ruz kund'à under dan fjoŕka àn bratkja ny derwiöera. Endfik kom'à uf àny. Di ŕoüt oüs wi Záj Ruz. À kynd zy gryht hon ejwerbata, gryht'er oŕys oüsgybeht, wo jum ym hac ŕog. Oder di mált zih ny! Wiöe zy byŕájdikt? Wiöe zy tut? Wi'à jum àzu cüzoh, ej'à gywiöert gywiöda, do's tut wiöe, oder ny gyŕtiörwa! Wi ej dos mejgŕik, wos zuŕ yh tün, frájn zih, oba grenn? – doüht's'à. Dy Ruz wiöe gyŕtiörwa, ok uneht.

Wos ej nöhta mytum Klina Fjyšta gyŕan? Ej'à fun ytyn derbysa gybŕejn? Nà, uf ejn het ju imyd kuma, àn gryhta weter gyziöet. Har ej uf záj planet gyfiöen. À nom à oüŕ, wo zy fu àr dergyfta ŕynd wuŕd àdkŕoüfa. Har kon'er hon ferhása, do'à jyr àn baobab wahsa ŕyt, do zy diöt jyr hamyt fynt. Àn àzu zájny zy oŕybàdy fu Wymysoü owi cwe ućekiŕjen wággyŕŕöga. Zájŕze pewnik.

Der àny, wo'à fum Klina Fjyšta gycomt wuŕd wada, tüs ny ufa Rynk. Diöt zájny cy hefa ŕoüt àn cy grus krawal. Ufa kihüf kund'à oü ny. Diöt bŕyn oŕy ŕynda gyfelŕt, dos wiöe owi à wiŕtáj. Àn der bün wiöe ferdakt. Diöt kund'à nok derdjysjyn.

Wer hon y Wymysoü gynüg wiŕtája, gynüg gaŕŕa àn gynüg hejweŕa. Oü kyngja, ŕopyn, koüfloüt, handlyza, geografyn, ruza, barüŕa, föksa àn pyfuŕn faŕa yns ny, zu wi oü dy ytyn. S'faŕt yns jok der Kliny Fjyŕt, wo'à wje yns cyma. Bo troü

zäjwer ny, äner ym andyn.

Fyläjht wyt'ä ämöł cyrykkuma? War'äs. Wer wan hiöera.
Uf ynzer, wymysiöejer wistäj, yns oły, wo wer yns funander
ohon, com cy maha.

Der Klíny Fjyšt y wymysiöejer flák
(gymölt fum Jüsja fum Biöetuł).

ŚTYŁ, ŚTYŁ, ŚTYŁ WĄJŁ S'FJYSTŁA
ŚLÖFA WYŁ

ŚTYŁ, ŚTYŁ, ŚTYŁ WĄJŁ S'FJYŚTŁA ŚŁÖFA WYŁ

S'ŁIDEA, WO WIÖE GYZUNGA UFUM ŠPEKTAKL "DER KLINY FJYŠT"
YM 2014 JÜR Y WYMYSOÜ

Štył, štył, štył wäjł s'Fjyštła šlöfa wył
Dy štamła wan'um wi klengjeła
Zyngja, klengln wi zy weła
Štył, štył, štył wäjł s'Fjyštła šlöfa wył

Šlöf, šlöf, šlöf mäj Klinys Fjyštła šlöf
Gük gyfrasan fu ár yter
Gosty roüs ju ká gycöter
Šlöf, šlöf, šlöf mäj Klinys Fjyštła šlöf

Štej, štej, štej, mäj Klinys Fjyštła štej
Bo'h, bo'h, bo'h ázu troürik wejder bej
Łö mih hühja cü däj klengln
Łö fur Ruz ny zäjñ á štengl
Łah, łah, łah mäj Klinys Fjyštła łah

The image displays a musical score for the melody "Still, still, still". It consists of four staves of music. The first staff is in 3/2 time and features a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The second staff is in common time (C) and features a treble clef with a key signature of one flat. The melody continues with quarter notes D5, E5, and F5. The third staff is also in common time and features a treble clef with a key signature of one flat. The melody continues with quarter notes G5, A5, and B5. The fourth staff is in 3/2 time and features a treble clef with a key signature of one flat. The melody concludes with a half note C6, followed by quarter notes B5, A5, and G5. Chord symbols (F, C, C7) are placed above the notes to indicate the harmonic accompaniment.

melodyj: "Still, still, still"

S'ÄNÖHWÜT

DER KLINY FJYŠT, dos ej à tekst, wo'à y Wymysoü hefa äjgymengt höt, y gütum zin. Dos wiöe der jyšty špektakl, wo y Wymysoü wiöe gyšpejłt. Mjyr ziöeta dy łöüt y Wymysoü, do wy's ny zuła fürstela wymysiöerys, bo s'wyt nimyd ny ferštejn. Oder yhy šteft mih'à ätkän: myter hylf fum Jüšja fum Biöetuł än Rafał fum Pejter howy's fütgyfüt.

Mejh doüht's, do dos štykla ju bygrájffik än wyslik wjed, öü fjyr di, wo zy wymysiöerys ju giöe ny ferštinda oba nok äbysła bygryfa. Wer hon by dam ju hefa gywuna. Diöh dan špektakl zäjñ dy špröhideołyja än äjštefnana y Wymysoü andyšt gywiöda. Dy wymysiöeryšy špröh ej fu derzynt gyzan öüz à tyateršpröh, literatüršpröh, à špröh, by wyter mä kon ferbläjñ, än ny nok uf är müzik bym asa oba bym brantwäjñ, ok öü by „hyhjer kultür”, wi zy nymiöehja łöüt tiöefa.

Dan gywejn ufcykuma, derłisa ju à piöer bydingnisa. Cyderjyšt wiöe dos à güt ärtystašpejłt. Dy wymysiöejer (ny nok fum roušstompa, ok fum hac än grejf) kyndyn, wo zy zih lįyta wymysiöerys, hon dos zjyr güt ädgan. Zy hon zih ju y kām tyater ny gylįyt, wi zy dos zuła maha än s'wiöe öü ny hefa cajt uf dos otys än füt hon zy's öntłik derwejuułt. Under dam wiöe öü der öüsträlýšjer komikjer Carlo Ritchie wihtik, wyter fjyr yns inda łiw än hacagan wiöe, à dö höt'à dy gancy sytuacyj diöh zäj štykla än kynsta derlyndyt. Öü dy dekoracyja, wo zy zy s'Jüšja fum Biöetuł höt fjetik gymaht, hon ny nok yr nut öüsgyhulfa, ok öü cym gywejn derhulfa. Ny s'jyšty möł.

Dar špektakl wiöe der jyšty. Nöhtha wün ander: *der Hobbit*, *s'Ufjer welt*, *s'Ymertihła* än zu weter. Zej hon s'wymysiöeryšy än dy wymysiöejer łöüt weter gyfüt. S'wymysiöejer tyater ławt weter, än maht wejder nojy zaha, oder der Kliny Fjyšt bläjñ cyhiöetas inda öüz der jyšty än diöh dos öü fyläjht der wihtiksty špektakl. Derben zäjñ dy łöüt druf kuma, do mä'm ejweron wejjuułt, wymysiöerys cy kuza.

Wihtik wiöe oü dy ajstelnan fun eldyn Wymysiöejer, wo zy ufum zol ym krácum derheja wün. Di leša zih eta oüs, à wjyr zan'á y dam cü. Zu wi zej y yns hon cügyzan, wi wer ufblita. Eta bylätwer zy, zu wi áner à Klina Fjyšta cyr yter bylät, wi'á gydyldik owi à barüs cüner ácügráct. Diöt wan zy kyná y jyn Ruza fu ynzer at dercyła.

Wer höfa, do diöh di ejwercenán, wo yh myt ynzer gyšpon Joanna Maryniak (Joanna fum Märyńok-Jäcki) kám end gyfüt ho, wyt dy štätür fum Klina Fjyšta yn Wymysiöejyn beser bykant wada, án zäj gyšihta wan zy fjyn kám besyn mün.

Tiöma fum Döcker

S'WJYTYNBIHJEŁA –
SŁOWNICZEK

A

äbyselücü – troszeczkę
äjgydumjät – zamyślony
amalüsü – powolutki
änöhziöen – powtórzyć za kimś
dy asteroid – asteroida
dy ätkänikkäjät – przeciwieństwo

B

der banstákja – zwrotnica
der baobab - baobab
der barüs – baranek
bawjån zih – bawić się
s'blimła – kwiatek
s'blimłapłacta- płatki
dy boäyter – wąż boa
der bün – studnia
bygrájfa – rozumieć
byroupa – zbierać gąsienice z roślin
byütála – osądzić

C

com – oswojony
cüfelik – przypadkowo
cüühjja – słuchać
cüzan – przyglądać się
cyma – oswoić

D

derdjyšjyn – umrzeć z pragnienia

derfüşja – zbadać

derfynda – wynaleźć, odkryć

derkrigja – wydobyć

deršpiöen – zaoszczędzić

derwysa – dowiadywać się

derzyfta – westchnąć

der diöhcuġ – przeciąg

djenynik – ciernisty

E

ejwermynikt – zmęczony, spracowany

der epulboüm – jabłoń

der eroplön – samolot

F

ferbita – zakazywać

fergasa – zapomnieć

ferhejngejn – przemijać

ferhejnłik – ulotny

dy ferkiłnan – przeziębienie

dy fernunft – rozsądek

der fjšyt – książkę

fłećja – siedzieć, siadać

der föguł – ptak

der föks – lis

der fraskiöb – kaganiec

frejwuł – pretensje

fren – pytać

dy frög – pytanie

fynster – ciemny

G

gan hon – kochać, lubić
s'gatła – ogródek
der geográfer – geograf
glengja – dać rady, udać się
głiöen- wierzyć
głyzera - szklany
grasjyn – grasować
grenn – płakać
gybita – rozkazywać
s'gybjyg – góra
s'gycojg – narzędzia
gydenkja – pamiętać
dy gyhájmy kájt – tajemnica
s'gykuz – mowa, rozmowa
gyłik – nagle
dy gyráhtikkájt – sprawiedliwość
gyśájt – mądry
s'gyśenk – prezent
der gyśpon – przyjaciel
gywynłik – zwyczajny, prosty
gyzect – poważny
s'gyzyht – twarz

H

s'hac- serce
s'had – stado
hałda – trzymać, hodować
der handułmon – handlarz
hása – znaczyć, rozkazać
dy hinyn – kury

hiöera – czekać
s'hjener – róg
dy höfnan – nadzieja
der hymuł – niebo

I
inteligent – inteligentny
interesántyś – interesujący, ciekawy
istnjän – istnieć

J
der jenerał – generał

K
der kapelüşhüt – kapelusz
s'kastła – skrzynka
der kerper – korpus, skafander
s'kjenła – ziarenko
klinüćik – malutki
s'kłengjela – dzwoneczek
dy knösp – pęk
der kosta - skrzynia
kösta – klaskać
krank – chory
s'krawal – hałas, awantura
s'kroüthiöetła – główka kapusty
s'krüland – królestwo
kuma uf yhta – zrozumieć coś
der kyng – król

L

łahawat – śmiesznie
 łajtğłöüwik – naiwny
 łajhtüšik – leciutko, prościutko
 ława – żyć
 der łiphober – wielbiciel
 łiw hon – kochać
 łiwa – kochać
 der łoper – pijak
 s'łotaryhła – latarnia
 łöügjyn – kłamać
 łöühta – świecić (o lampie)
 dy łöütsoft – ludzkość

M

mälda zih – odpowiedzieć, zareagować
 medytjyn – myśleć, rozmyślać
 mehtings – zdaje się
 dy melánholi – melancholia
 möła – malować, rysować
 der mulkjadrymuł – motyl

N

der nahtwahter – latarnik
 nönd – blisko
 nytikja – potrzebować

O

der öebroz – obraz
 dy öernung – porządek
 dy öet – rodzaj

okriöepnik – okropny
der olifânt – słoń
öüsklöün – wybrać
öüskuma – zdążyć
öüsmytuñ – odkryć

P

der pazür – pazur
dy planet – planeta
postärçän – dać rady, udać się, zdążyć
der priöések – tabletka
der pyfuł – zarozumialec
der pyłc – grzyb

R

rähyn – liczyć
der rânpuś – dżungla
ràza – podróżować
regjyn – rządzić
dy rot – szczur
dy ruz- róža
rytlík – czerwonawy

S

scüdät – zadziwiony

ś

śájnn – świecić (o Słońcu, gwiazdach)
śepa – pić alkohol
śiñöegik – pusty (o kwiecie)
śmjyśnik – dziwny

der sóüzuł – człowiek nieuczestny
der śtákjaájryhter – zwrotniczy
der śtam – gwiazda
śtarwa – umrzeć
der śtenguł – łodyga
śtoma, śtompa – pochodzić
śtułc – dumny
śtylüśik – cichutko
śtyłnik – cicho
dy śtym – głos
śylik – winny

T

tejjgja – nadawać się
der tiger – tygrys
der tiöerba – torba
traktjyn – traktować
troü – wierny, oswojony
trüwenik - smutny

U

uffrasa - zjeść
underbiöema zih – zlitować się
undergisa – podlewać
dy ungyhüzümikkajt – nieposłuszeństwo
ungyzan – niewidzialne

W

wahsa – rosnąć
wihtik – ważny
dy wistáj – pustynia

s'wosertropa – kropla, łza
dy wundermjer – opowieść, bajka, legenda
der wulkan – wulkan
der wücuł – korzeń
wysa – wiedzieć

Y

y imanda öbaht śylik zäjñ – być za kogoś odpowiedzialnym
dy yter – wąż, żmija

Z

ziöen – powiedzieć
der zunaśäjñ – światło słoneczne
der zunaundergang – zachód słońca

ISBN 978-83-63636-88-3

9 788363 636883

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

FUNDACJA
„INSTYTUT ARTES LIBERALES”